

MAGAZIN

26/02

2025/26-os évad

XIII/6. szám

MÁRCIUSI
MŰSORRAL ÉS
PROGRAM-
AJÁNLÓVAL

13. MITEM

Színházi szemle a Nemzetiben – Kelettől Nyugatig

PORTRÉ

Söptei Andrea színházi világa

A MI KIS VÁROSUNK

Premier – egy amerikai Csehov

NYITÓKÉP

ŐRÜLT VILÁGBAN BOLDOG VILÁGOT TEREMTENI

„A színész művészete – az emberi lét tanulmányozása. Ami nagyon veszélyes zóna! Hiszen a művész nem hétköznapi ember – olyan valaki, akit nem elégít ki a dolgok állása ebben az őrült világban. . . A színésznek el kell érnie, hogy ebben a világban az élet egy kicsit barátságosabb, örömtelibb legyen, a mindennapi élete során önállóan kell megteremtenie az általa kívánt saját, megismételhetetlen, boldog világot” – mondja Viktor Rizsakov rendező az idei Madách Nemzetközi Színházi Találkozó, a MITEM vendége. (MITEM-ajánló a 31. oldaltól.)

Egy képzeletbeli amerikai városka „boldog” világába ad bepillantást Thornton Wilder drámája, *A mi kis városunk*, amely nagyszerű szereposztásban lesz látható a Gobbi Hilda Színházban. Ilja Bocsarnikovsz rendező a premier kapcsán így fogalmaz: „Számomra a színház nem elsősorban választokról, hanem az élet nagy kérdéseinek megfogalmazásáról szól, az örök kérdésekről és értékekről – a szerelemről, szeretetről. . .” S hogy milyen a jó nosztalgia, és hogy mitől izgalmas, ha nem történik egy darabban semmi – és mégis? Ezekről a kérdésekről Berettyán Nándor, valamint Schnell Ádám gondolatait olvashatják. (Összeállítás *A mi kis városunkról* a 6. oldaltól.) A darab egyik főszereplője, Söptei Andrea a Premierportré rovatunkban álmokról, lámpalázról, önkéntes munkáról és az életéről szóló halálos szerepekről mesél. (Interjú a 15. oldaltól.)

Megtudhatják, milyen tapasztalatokkal és értékekkel felvértezve távozik Szarvas József színművész a Nemzetiből, hogy átvegye az egri színház vezetését. (Interjú a 39. oldaltól.) Ha kíváncsiak, miként emlékezett egykor a 200 éve született Jókai Mór 1848. március 15-ére és a Nemzeti Színházra a szabadságharc utáni időkből, megtudhatják a *Színész honvédek*, *Egressy Gábor* című írásából. (43. oldal.)

Gazdag és sokszínű kínálatot várjuk Önöket előadásainkra márciusban. Addig is jó olvasást!

Az Ádámok és Évák Ünnepe elnevezésű programon januárban, a Magyar kultúra napjához időzítve minden évben diákszínjátszók veszik birtokba a Nemzeti Színházat | fotó: Eöri Szabó Zsolt

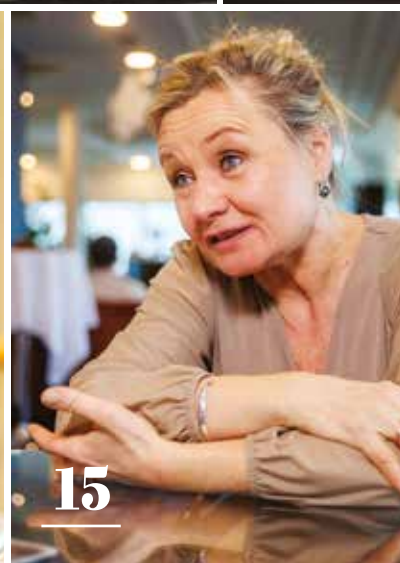
32

26

8

15

8

Premier: A mi kis városunk

„Thornton Wilder drámája nekem azt üzeni, hogy olyan élethelyzetekben is hatalmas emberi energiák szabadulhatnak fel, amikor látszólag nem történik semmi lényeges... Számomra a színház arról szól, hogy a szerelemről, szeretetről beszéljék.” (Ilja Bocsarnikovsz)

15

Premierportré: Söptei Andrea

„Nem filozófiai okoskodásokról, hanem a hétköznapi élet egyszerű tényeiről szól A mi kis városunk. A mindennapok, az emberi kapcsolatok, a munka, a szerelem, a házasság... Ezek után a temetés és a halottak megszólalása olyan, mintha költészetté emelkedne az egész.”

32

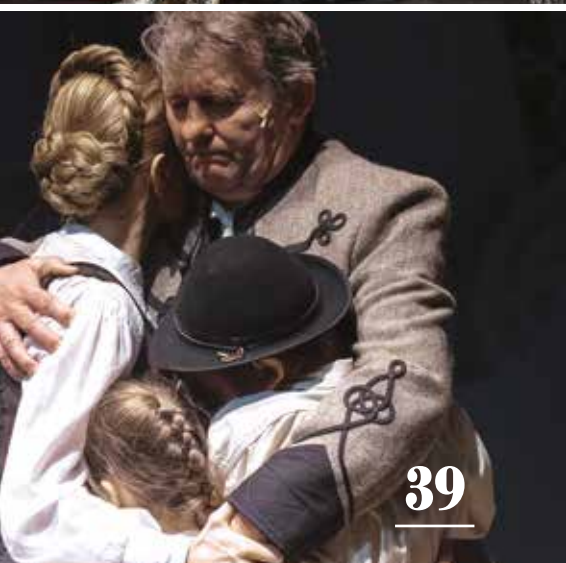
13. MITEM

Párizstól Belgrádig, Kazanytól Bukarestig, Nápolytól Tel-Avivig, Kelettől Nyugatig jelentős társulatok és különleges előadások érkeznek az egy hónapon át tartó 13. Madách Nemzetközi Színházi Találkozóra (MITEM) a Nemzeti Színházba. Klasszikus művek kortárs értelmezései, műfaji kísérletek – a világszínház Budapesten.

39

Az én színházam

„Az ember nem csupán önmagának tartozik a tehetségével, hanem a közösségnek, amelynek része. A Nemzetiben vált világossá előttem: igenis, lehet a nemzeti kultúrát a színház eszközeivel segíteni, gazdagítani, ahogy újratemetni és átörökíteni is!” (Szarvas József)

39

Címlapon:

Jelenet a MITEM-re érkező bolgár Oidipusz
és a próféták című előadásból
| fotó: Georgi Vachev

Jegyvásárlás

Jegypénztár a Nemzeti Színházban
1095 Budapest, Bajor Gizi park 1.
telefon: +36 1 476-6868
e-mail:
jegypenztar@nemzetisinhaz.hu

Nyitvatartás:
H–V: 10–18 óra, illetve az előadások
kezdetig.

www.nemzetisinhaz.hu/jegyinformacio

PREMIER • A MI KIS VÁROSUNK

- 7** A mi kis életünk – Thornton Wilder és A mi kis városunk
8 Hol a boldogság mostanában? – Ilja Bocsarnikovsz
12 Van jó nosztalgia is! – Berettyán Nándor
12 „Nincs nagy dráma... és mégis!” – Schnell Ádám

PREMIERPORTRÉ

- 15** A beskatulyázhatatlan művész – Söptei Andrea

ELŐADÁS-AJÁNLÓ

- 21** Csongor és Tünde | A kaukázusi krétakör | Ők tudják,
mi a szerelem | Hazatérés | Revizor Pebizop | A Noszty fiú esete
Tóth Marival | Yerma | Látni a láthatatlant | Romance / Székely
fonó

JELEN-LÉT FESZTIVÁL

- 30** Nemzetiségiék a Nemzetiben

ELŐKÉSZÜLETBEN

- 31** Előzetes a Marxtőkéje előadásról

13. MITEM

- 32** Viktor Rizzakov: Veszélyes zóna

- 34** MITEM-ajánló

ELHUNYT VALÈRE NOVARINA

- 36** Valère Novarina: Életkút

AZ ÉN SZÍNHÁZAM

- 39** Minden egy folyamat része – Szarvas József

JÓKAI 200 • EMLÉKEZÉS 1848/49-RE

- 42** Jókai Mór: Színész honvédek, Egressy Gábor

44 DIÁKSZÍNHÁZTÖRŐK – ÁDÁMOK ÉS ÉVÁK

45 A NEMZETI HÍREI

46 PROGRAMAJÁNLÓ

49 XI. PAJTASZÍNHÁZI SZEMLE

50 VÁLTSON BÉRLETET

52 HAVI MŰSOR – MÁRCIUS

54 SZCENÁRIUM

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

A Körhinta és az Egri csillagok című előadások
támogatója
a Nemzeti Kulturális Alap.

Nemzeti
Kulturális
Alap

PREMIER • A MI KIS VÁROSUNK

THORNTON WILDER

Madison, Wisconsin, 1897 –
Hamden, Connecticut, 1975

„Mindig azt állítjuk, hogy mi éljük az életünket. Ugyan! Az élet él minket” – fogalmazott az amerikai Wilder, aki kilencéves volt, amikor apját kínai konzullá nevezték ki, és gyerekkorát a családjával Hongkongban és Sanghajban töltötte. Később a neves Yale Egyetemen szerzett diplomát, 1920-ban Rómába utazott, ahol régészeti előadásokat hallgatott. 1926-ban bölcsészdoktori fokozatot szerzett francia irodalomból a Princeton Egyetemen.

Első regénye, az 1926-ban megjelent *Kabala* visszhangtalan maradt. Az igazi sikert a *Szent Lajos király hídjá* című regénye hozta meg számára, amelyért 1928-ban megkapta első Pulitzer-díját, ahogy 1938-ban *A mi kis városunk*, 1943-ban pedig *A hosszú út* című darabjáért vehette át ezt az elismerést.

Alfred Hitchcock kérésére forgatókönyvet írt a nálunk *A gyanú ányékában* címmel játszott filmhez (1943). A második világháború alatt a Földközi-tengeri légierőnél teljesített szolgálatot. 1954-ben jelent meg a *Házasság-szerző* című darabja, amely igazi Broadway-siker lett, majd 1958-ban filmre vitték, 1964-ben pedig *Hello, Dolly!* címmel musical készült belőle. Wilder 1963-ban megkapta az egyik legrangosabb amerikai kitüntetést, a Szabadság-érmet, majd 1967-ben *A teremtés nyolcadik napja* című regényéért a Nemzeti Könyvdíjat is elnyerte.

„**V**an-e olyan ember,
aki érti, mi az élet, amíg él?

A mi kis életünk

Thornton Wilder és A mi kis városunk

Thornton Wilder *A mi kis városunk* című drámája pontosan megmutatja, hogy ez a színházi előadás nem a valóságos élet, nem egy abból kimetszett részlet. Nem is azért más ez, mint a legtöbb hasonló műfajú alkotás, mert hiányzik belőle a drámai hős, a tragikus vétség, a konfliktus, a jellemfejlődés és a többi „hozzávaló”. Leginkább azért különleges, mert annyira átlagos, hogy már-már szóra sem érdemesnek tűnik a történet. De katartikus élményt jelent, ha mégis magunkra ismerünk, ha egyetemessé válik az egyedi.

A vallását gyakorló, protestáns családból származó Thornton Wilder írásainak visszatérő témája a hit, a sorsszerűség, az élet értelmének kutatása és persze a halál. Ezek a témák mind megjelennek az 1938-ban Pulitzer-díjjal is elismert *A mi kis városunk* című színművében. De a témaválasztásnál jobban meglephette a közönséget a színpadi játék megújítása. A szerző pontosan ismerte a drámaírás klasszikus szabályait, a kínai színház hagyományait, és persze a 20. századi európai színjátás jellegzetességeit. Mégis, mintha minden szabály és hagyomány ellen lázadt volna. Ebben a drámában keverednek az idősíkok, alig van díszlet, a narrátor mintha a nézőket is igyekezne bevonni a történetbe, megszólalnak a halottak, sőt, az egyik szereplő egyetlen napra visszatérhet a múltjába. Így aztán a halál felől nézve vetődik fel a kérdés az élet lényegéről, értelméről és/vagy értelmetlenségéről.

A színházi siker után 1940-ben Amerikában elkészült a dráma filmváltozata. Magyarországon 1944. január 26-án a Vigszínházban mutatták be Somlay Artúr, Fényes Alice és Pákozdy Ferenc főszereplésével. Ez a Thornton Wilder-darab volt műsoron 1944. március 19-én, amikor a német csapatok megszállták Magyarországot. Ahogy ennek híre a szünetben megérkezett a Vigszínházba, nem folytatták tovább az előadást. A háború után, 1945 szeptemberében új betanulásban mutatták be a felújított drámát...

Színházaink azóta is gyakran műsorra tűzik ezt a lassan 100 éve írt, egyesek szerint egy „amerikai Csehovnak” mondott, ma már klasszikusnak számító darabot.

Hol a boldogság mostanában?

Ilja Bocsarnikovsz rendező

Thornton Wilder 1938-ban írta meg *A mi kis városunk* című darabját, amelyet a Nemzeti Színházban Ilja Bocsarnikovsz lett-orosz rendező visz színre. De vajon miért szólíthatja meg korunk nézőjét egy régi, csendes, hétköznapi történet?

Évek óta rendez Magyarországon, a Színház- és Filmművészeti Egyetemen oktat, a Karinthy Színház művészeti vezetője, a debreceni teátrum művészeti tanácsának tagja. Mi vonzotta hazánkba?

– A magyar színházzal való kapcsolatomban még 2012-ben kezdődött: a Kaposvári Egyetemen Vidnyánszky Attila és Kozma András által elindított nemzetközi színházi műhely vendége voltam a Moszkvai Művész Színház diákjaként. A végzés után is megmaradt ez a kapcsolat, de akkor már tanárként tértem vissza évről évre. Ez a kiváló szakmai kezdeményezés ténylegesen elősegítette az eszmecserét Európa és a világ más tájairól érkező színművészeti hallgatók és oktatók között. A kaposvári nyári táborok hangulata egy külön világot jelentett számomra:

csupa olyan emberrel találkoztam, akikkel hasonlóan gondolkodtunk. Így kezdődött... Szülőhazám fővárosánál található rigai öböl a Balaton déli partjához hasonlóan sekély, és hosszan kell sétálni, hogy az ember elmerüljön benne. Hát valahogy így, lépésről lépésre, szinte észrevétlenül merültem el mostanra a magyar színházi életben.

Legújabb rendezése, *A mi kis városunk* a hétköznapi élet méltóságáról szól, mintha a boldog békeidőkre emlékezne vissza. A mai vérzivataros időkben ez keltheti fel a nézők figyelmét?

– A mi előadásunkban szereplő kisváros nem egy konkrét amerikai települést mutat meg, hanem bárhol a világon

elképzeltető. A darab a 20. század elején játszódik, de ha belegondolunk, a világban már akkor is óriási változásokat és feszültségeket lehetett érzékelni. Európában hamarosan kitörnek a forradalmak, az első világháború, tehát a darab által ábrázolt időszakot már megérintette a változások előszele. Valójában ez a drámai mű számomra éppen arról szól, hogy manapság már milyen nehéz elképzelni az egyszerű élet örömeit: azt, hogy reggel felkelsz, együtt reggelizel a gyermekeiddel, megőleled a feleségedet, felnézel az égre, és boldognak érzed magad. Sajnos, ma már inkább lehajtjuk a fejünket, a padlót nézzük, görnyedt háttal, lehorgasztott fejjel keresgélünk, és nem elégszünk meg a nekünk jutó egyszerű boldogsággal. Mohón zabálunk, mindent meg akarunk szerezni. Viszont Thornton Wilder drámája nekem azt üzeni, hogy olyan élethelyzetekben is hatalmas emberi energiák szabadulhatnak fel, amikor látszólag nem történik semmi lényeges.

Ha a néző megérkezik a színházba az izgatott, zavaros, ingergazdag külvilágból, mire lesz szüksége, hogy átélhesse a hétköznapiakat bemutató színjátékot?

– Nyitott szívvel, semmi többre. Ahhoz, hogy valakit szeressünk, nincs szükség olyan dolgokra, amelyekkel ma-

napság behelyettesítjük az igazi érzéseket. Miközben elfedjük, leplezzük a saját lelkünket, magunk sem látjuk tisztán, hogy mi irányít bennünket legbelülről.

Thornton Wilder darabját 2022-ben már színre vitte a kecskeméti Katona József Színházban. Mennyiben tekint másként erre a műre a korábbi bemutatóhoz képest?

– Valójában ugyanaz a kérdés foglalkoztat, mint amit a kecskeméti próbafolyamat során is lényegesnek tartottam. Számomra a színház nem elsősorban válaszokról, hanem az élet nagy kérdéseinek megfogalmazásáról szól. Tehát nem az interpretáció változott, hanem még nagyobb igény támadt bennem, hogy örök kérdésekről és értékekről – a szerelemről, szeretetről beszéljek. A színházi rendezés részemről törekvés arra, amit Csehov a *Sirály* című színművében Trepljov szavain keresztül fogalmaz meg: „Nem olyanok kell ábrázolni az életet, amilyen, és nem is olyanok, amilyennek lennie kellene, hanem olyanok, mint ahogyan álmainkban megjelenik.”

A darab egyik főszereplője – a drámairodalomban igen-csak szokatlan – a Rendező(asszisztens).

– Ez valóban egy különleges szerep: mintha ő találná ki a többi szereplőt, és ő is állítaná színre a darabot, mivel egy számára rendkívül fontos dologról szeretne a nézőknek mesélni. Tulajdonképpen mindannyian „rendezőasszisztensek” vagyunk, amikor álmodozunk, amikor visszaemlékezünk életünk akár örömteli, akár tragikus eseményeire. A „Rendező” már mindent elrendezett korábban, de a „rendezőasszisztens” újra és újra „színre viszi”, átéli és újratерemti a történetet. Külön izgalmas kérdés vele kapcsolatban, hogy ki is ő valójában – hiszen egyszerre kintről és bentről is részt vesz a saját maga által mesélt történetben. Abban reménykedem, hogy az előadás végére a közönség is megérti, kinek a szemszögéből látjuk az egészet.

A darab végi mondat egyben figyelmeztetés: „Észrevette valaha az ember az életet, miközben leélte?” Ez a mondat szólítja meg Wilder művében?

– Talán igen, de nincs erre egyértelmű válaszom. Én is ugyanúgy átélem ezt a történetet, és tudom, hogy ugyanolyan vak vagyok, mint mások, de érzem, hogy nagyon fontos lenne ebben az életben valami alapvető, lényegi dolgot megérteni a szívünkben.

ILJA BOCSARNIKOVSZ

Lett-orosz színművész, színházrendező, színházi pedagógus. A lettországi Rēzekne városban született. A világhírű Moszkvai Művész Színház Akadémiáján végzett színművészként, majd tanárként kezdett el dolgozni a Sztanyiszlavszkij és Nyemirovics-Dancsenko színészpédagógiai

tradícióit képviselő színházi főiskolán. A későbbiekben elvégezte a rendező szakot is, mestere Viktor Ryzsakov volt. 2017-től rendszeresen dolgozik Magyarországon rendezőként, többek közt Debrecenben, Kaposváron, Kecskeméten, illetve Budapesten. Számos nagysikerű előadás fűződik a nevéhez, a *Három nővér* című produkciója a 2018-as POSZT-on több díjat is elnyert. 2022-2023 között a debreceni Csokonai Színház, 2023-tól a Karinthy Színház művészeti vezetője. A debreceni teátrum művészeti tanácsának most is tagja, 2023-tól a Színház- és Filmművészeti Egyetem osztályvezető tanára. A színészosztályával színre vitt *Repülni hív a magas ég...* című előadás szerepel a Nemzeti Színház műsorán, látható volt vidéki, illetve határon túli magyar településeken is, 2025-ben pedig meghívást kapott az egyik legjelentősebb európai színházi seregszemlére, az Avignoni Fesztiválra.

Thornton Wilder

A mi kis városunk

fordította: Kozma András

Rendező(asszisztens) – BERETTYÁN NÁNDOR | Dr. Gibbs – SCHNELL ÁDÁM | Mrs. Gibbs – SÖPTEI ANDREA | George Gibbs – SÉRA DÁNIEL | Rebecca Gibbs – SIPOS ILKA | Mr. Webb – TÓTH LÁSZLÓ | Mrs. Webb – SZILÁGYI ÁGOTA | Emily Webb – BUBIK RÉKA e. h. | Wally Webb – HASZON MIHÁLY / KOLOS BENEDEK | Mrs. Soames – NAGY MARI | Howie Newsome – VARGA JÓZSEF | Warren rendőr, Sam Craig – PALLAG MÁRTON | Joe Crowell, Si Crowell – KOVÁCS S. JÓZSEF | Simon Stimson – MADÁCSI ISTVÁN

Közreműködik: BENYÓ KLÁRA e. h., PETROV KATA PANNA e. h., TRILL HELGA e. h.

Látvány: Narek Tumanjan / Matyi Ágota // Fények: Narek Tumanjan // Jelmez: Gyöngyösi Renáta // Hangtervező: Ilja Csernisov // Dramaturg: Kozma András // Zenei vezető: Vitus Eszter // Súlyó: Gróf Katalin // Ügyelő: Lovass Ágnes // Tolmács: Bognár Anita // Rendezőasszisztens: Herpai Rita

Rendező: ILJA BOCSARNIKOVSZ

PREMIER: március 6.

További előadások: március 7. – 19 óra | március 28. – 15 óra
Gobbi Hilda Színpad

Van jó nosztalgia is!

Berettyán Nándor - a Rendező(asszisztens)

Saját múltam révén igazán közel áll hozzám Thornton Wilder A mi kis városunk című darabjának közege – mondja a Rendező(asszisztens) szerepében látható Berettyán Nándor, aki szerint egy szürke kisvárosi szerelmet ugyanaz a szenvedély hatja át, mint Rómeó és Júlia shakespeare-i történetét.

Wilder drámájában csupa kisvárosi karakterrel találkozunk... és egy talányos szereplővel, akit így neveznek: Rendező(asszisztens).

– A szerző „stage manager”-nek írja a szereposztásban, és valóban nem könnyű azonosítani és megtalálni a helyét az előadásban. Szerepem szerint amolyan narrátor vagyok, aki visszaemlékszik egy régi történetre. Ilja Bocsarnikovsz rendezővel közösen keressük azt a hangvételt, jelenlétet, ami a Rendező(asszisztens) számára lehetővé teszi, hogy külső szemlélőként elmondja a történetet, ugyanakkor időnként maga is részt vehessen a múltbéli események színpadi megjelenítésében. Nagyon izgalmas ez a tapogatózás a próbák során. Az ironia például fontos elem: amikor visszatekintünk saját régi

történeteinkre, hajlamosak vagyunk „nagyvonalúbbak” lenni önmagunkkal szemben, de gyakran meg is mosolyogtatnak bennünket bizonyos részletek – ugyanakkor a drámai történetek átélhetősége szempontjából veszélyes is lehet, ha túlzottan ironikusak vagyunk. Mert a legfontosabb a szeretet és az empátia – Wilder történetét is így kell elmesélnünk. A helyes mértéket keressük a próbákon, mert ez adja majd meg a Rendező(asszisztens) igazságát.

A dráma helyszíne egy elképzelt amerikai kisváros, csupa hétköznapi szereplővel. Elég színházias ez a közeg?

– A hétköznapi élet tulajdonképpen csak a látszat. Semmi, de semmi sincs kevesebb szenvedély egy kisvárosi szerelemben, mint

„Nincs nagy dráma... és mégis!”

Schnell Ádám – dr. Gibbs

Ha természetesen és bájjal tudjuk majd előadni A mi kis városunk lakóinak világát, az mozgásba hozhatja a nézők képzelőerejét, s így játszótársainkká válhatnak – mondja Schnell Ádám színművész, aki a munka örömről és az általa megformált orvostól, dr. Gibbsről is mesélt a születőben lévő előadás próbái közben...

Vajon A mi kis városunk című dráma száz évvel ezelőtti hétköznapi világa képes lesz megragadni a hajszolt mindennapokból kiszakadó mai nézőt?

– Az emberek azért jönnek színházba, hogy egy másik dimenzióba kerüljenek. Elképzelhető, hogy nem lesz könnyű a felfokozott és frusztrált mindennapokból ráhangolódni az előadás kisvárosi világára. De nagyon bízom benne, hogy igen. Ilja Bocsarnikovsz rendező ugyan nagyon ravasz módon dolgozik a darabbal: ráerősít Thornton Wilder világának bájára, humorára, amire szerintem rá fog csodálkozni a néző, mert felismeri magát ezekben a szereplőkben. És abban bízunk,

hogy ha már a néző magára ismer, lelkiileg velünk, az előadással tart. A szerzői utasításnak megfelelően a rendező játékba hívja a közönséget azzal, hogy az előadás során nem használunk kélleket, a „dolgokat”, a miliót csak megidézzük. Ha ezt természetesen és bájjal tudjuk majd előadni, az mozgásba hozhatja a nézők képzelőerejét, s így játszótársainkká válhatnak.

Még a próbák szünetében ültünk le beszélgetni, de bizakodás hallatszódik a hangjából...

– Mert nagyszerű csapat jött össze erre az előadásra, örömet látni, hogy a színészkollégák hozzám hasonlóan nagy kedvvel

Shakespeare *Rómeó és Júliájában*. Az emberi kapcsolatok és maga a halál mindenhol ugyanazt jelenti. Thornton Wilder írói nagyságát mutatja, hogy nem az egzotikus körülmények ábrázolásával, hanem a szereplők lelki rezdülései iránti alázatával és együttérzésével ér el drámai hatást.

Balmazújvárosban született, Debrecenben volt diák, Kaposváron egyetemista – könnyen azonosul a dráma kisvárosi figuráival?

– Hozzám *A mi kis városunk* szereplői nagyon közel állnak. Egy kisvárosban mindenki ismer mindenkit, elég annyit mondani, hogy „tudod, a Marika néni, akinek a Pista bácsi, kőműves a szomszédja, na, az ő lánya, hát az felment Pestre”, és minden világos. Az én számomra is meghatározók a gyermek- és fiatalkorom szereplői: a fagyjárás, a focipálya szertárosa, a trafikosnő, a szomszéd néni, aki mindig gyönyörű húsvéti tojásokat adott nekünk. Akárcsak a Rendező(asszisztens), én is bármikor szívesen gondolok saját múltam alakjaira. Sokszor idegenkedünk a nosztalgiától, mert kiragad bennünket a jelen valóságából, és illúziók felé terel... De van jó nosztalgia is, ami nem bénít, hanem serkent. A Rendező(asszisztens) egyik monológiájában azon tűnődik, hogy amikor a kisváros épülő bankjának az alapkövetételére készülnek, miket helyezzenek el benne – az Egyesült Államok alkotmányát, a Bibliát... Én mélyen egyetérték a Rendező(asszisztens) szavaival, amikor azt mondja, hogy emléket kell állítanunk nagyjainknak, de azon hétköznapi embereknek is, akiknek sokat köszönhetünk. Ha nekem kellene megmondanom, mivel üzenjünk, én „befalaznám” azt a gyergyói pástort, aki dalt írt az éjszakai magányról, a fagyjárásról, aki akkor is adott nekünk, ha nem volt pénzünk, és így tovább. Nagyon közel állnak hozzám Wilder kisvárosi szereplői!

próbálnak. Korábban még nem találkoztam Iljával, és ez nemcsak udvariasság, de nagyon jó vele dolgozni: pályakezdő éveimet idézi a munkamódszere. A rendezői felfogása, ahogyan a „színészből dolgozik”, egészen kivételes és üdítő élmény. Annak idején, még a pályám elején Taub János rendezővel csak egyszer dolgoztam ugyan, de máig a fülemben cseng a figyelmeztetése: a szöveg értelmezése kulcskérdés egy szerep kidolgozásakor, s nekünk, színészeknek meg kell értenünk, „mi az, ami segíti a mesét”. Ilja is a szövegen keresztül mutat rá a szereplők lelki mozgatóira, és mesélni akar.

Egy kisváros mindennapjait látjuk a darabban. De hol itt a dráma?

– Thornton Wildernél látszólag valóban nem történik nagy dráma, tulajdonképpen semmi különös – és mégis! A darab vége úgy nyílik ki, és válik egyetemessé a halál megjelenésével, hogy egészen megható, ahogy „megemelkedik” az előadás hétköznapi világa. Dr. Gibbs szerepe a saját gyermekkoromat hívja elő belőlem, hiszen ő egy kisvárosi körorvos, ahogyan az édesapám is körzeti orvos volt a Sashegyen. Ismerem dr. Gibbset! Olyan ember, akit mindenki ismer, tisztel, megszállottja a munkájának, a tudásánál fogva bizonyos értelemben hatalommal rendelkezik. S hogy mindezt élehetővé tegye a maga számára, humorral oldja a feszültségeket. Amellett dr. Gibbs hozzám hasonlóan részben problémamegoldó, részben problémakerülő személyiség. Könnyen azonosulok vele, remélem, a nézők is így lesznek az egész előadással!

Az interjút LUKÁCSY GYÖRGY készítette | fotó: Eöri Szabó Zsolt

PREMIERPORTRÉ • SÖPTEI ANDREA

Melindaként a 2018-as Bánk bán-rendezésben az Ottót játszó Farkas Dénessel

„Semmi olyat nem tudnék mondani, amire most szükségünk lenne. Azt hiszem, ha váratlanul pénzhez jutnék, találnék olyan jótékony célokat szolgáló alapítványt, egyesületet, ahol szükség lenne a támogatásra. Természetesen nálam most első helyen szerepel a csobánkai Csodaműhely, ahol magam is önkénteskedem.

A beskatulyázhatatlan művész

Söptei Andrea az álmokról, lámpalázzról, önkéntes munkáról és az életről szóló halálos szerepekről

Söptei Andreát ebben az évadban öt különböző előadásban is láthatjuk a Nemzeti Színházban. A hetedik lesz *A mi kis városunk*. A Thornton Wilder-drámában ő a helyi orvos felesége: Julia, a háziasszony. Volt már cselédlány, koldus, csaló, királylány, királynő és angyal is. Nagyon különböztek egymástól azok a figurák is, akiknek nem volt igazán más munkájuk, mint a háztartás vezetése. Őket sem lehetne egy skatulyába zárni.

– Voltam már háziasszony. Nem *A mi kis városunk* hozta meg nekem ezt a típust. A *Pogánytánc*, a 2018-ban bemutatott Brian Friel-dráma előadásain is – mint Maggie – vezettem a háztartást. Igaz, ott nem egyedül. A történet szerint azon az írtanyán a nővérek együtt dolgoztak a család megélhetésért. A következő évad bemutatója volt a *Sára asszony*. Döbrentei Sarolta drámájában az került a figyelem fókuszába, hogy az első után sorra meghal a házaspár nyolc gyermeke, és ez az asszony már perlekedik Istennel, mert nem érti, nem akarja elfogadni a büntetést. Sára asszony nyilván vezeti a háztartást is, de ez nem kap különösebb hangsúlyt – a fontos, hogy a házaspár utolsó gyermeke

életben marad: ő Arany János. *A mi kis városunk* háziasszonya, Julia viszont fát vág, tüzet gyújt, kávét főz, franciápirítóst vagy rántottát süt, leginkább a konyhában sűrög-forog. Ezen kívül alig tudunk meg róla valamit.

Mrs. Gibbs, Julia asszony férje a város orvosa. Orvosfeleség is volt már!

– Igen, a *Kaland Annája*! De ez a két doktorné sem hasonlítható össze. Ez eszembe nem jutott volna. Pedig a Pince Színházban 2000-ben bemutatott Márai Sándor-drámát legalább tíz évig játszottuk. Abban a történetben az idős doktor

Szarvas Józseffel a Sára asszonyban

felesége, aki nem tudja még, hogy halálos beteg, szinte utolsó lehetőségként menekülne a szerelembe egy fiatal orvossal. Itt Gibbs doktor feleségét látjuk a mindennapok rutinjában, de kiderül róla, hogy van egy titka. Az is mély érzelmi válságba sodorja, hogy el kell engednie a fiát, mert megnősül. Ebben a jelenben a doktor kései szerelmi válságának is tanúi lehetünk.

Tud már kávé és kávéfőző nélkül is kávé főzni?

– Víz sincs ebben a konyhában! Thornton Wilder hangsúlyozza is az eredeti darabban, hogy nincsenek kellékek. Ezért nekünk most, mint a pantomimeseknek, a mozgásunkkal, a gesztusainkkal kell eljátszanunk a cselekvéseinket. A rendező, Ilja Bocsarnikovsz ehhez még azt találta ki, hogy a közben keletkező hangokat halljuk. Maradva a kávéfőzésnél, amikor úgy teszek, mintha megnyitnám a csapot, csobog a víz. Aztán időben el is kell zárnom. Ez nyilván megkönnyíti majd a nézők számára a megértést, viszont nekünk nagyon kell figyelniünk a pontosságra, a mozdulataink és a hanghatások szinkronizálására.

SÖPTEI ANDREA

Jászai Mari-díjas, Erdemes Művész. A budapesti Vörösmarty Gimnázium drámatagozatán érettségizett. A Színház- és Filmművészeti Főiskolán 1990-ban Zsám-béki Gábor osztályában végzett, de már 1989-től

a budapesti Katona József Színház tagja. 1996-tól szabadúszó, majd a 2002/2003-as évadban a Soproni Petőfi Színház társulatában játszott. 2003 óta a Nemzeti Színház társulatát erősíti. 2014-ben és 2019-ben a társulat szavazatai alapján ő kapta az évad legjobb alakításért járó Szörényi Éva-díjat. Színházi munkái mellett a csobánkai Csodaműhely Egyesület önkéntese.

Söptei Andrea a 2025/26-os évadban ezekben az előadásokban látható: *Olasz szalmakalap*, *King Lear Show*, *István király*, *Leánder és Len-szirom*, *Egri csillagok*.

Ez az első alkalom, hogy a lett származású rendezővel dolgozik együtt. Nincsenek nyelvi nehézségek?

– A próbákön ott van tolmácként Kozma András dramaturg. Ha valami miatt ő éppen nincs mellette, akkor angolra váltunk. De Ilja már nagyon sok mindent megért magyarul. Legalább tucatnyiszor rendezett már Magyarországon, és osztályvezető tanár a Színház- és Filmművészeti Egyetemen. Tehát nincs semmi nyelvi nehézség. Az viszont a tanári módszerrel függhet össze, hogy minden instrukció után még kér, és még kér valamit. Egy mondat szóljon legalább két dologról egyszerre, efféléket. Olyan érzés, mint egykor a nagyszerű tanár és rendező, Székely Gábor óráján a főiskolán. De ezt nagyon élvezem. Igazi kihívás. Egyszerűen meg kell nála ugrani a léceket.

Ilja Bocsarnikovsz 2022-ben Kecskeméten is megrendezte ezt a drámát. Meg tudta nézni?

– Nem láttam. De most már örülök, hogy lemaradtam róla. Talán majd a bemutató után megnézem az eredeti dráma alapján készült amerikai filmet is. Addig semmiképpen. Csak zavarna a mások által megformált Julia.

Apropó, Julia! Ifjú lányként biztos nem ez az asszony volt a szerepálma!

– Nincsenek szerepálmaim. Most sincsenek, régebben sem voltak. Pontosabban diákkoromban volt egy nagy álmom:

Jelenet a King Lear Show-ból: Szilágyi Ágota, Séra Dániel, Polyák Anita, Schnell Ádám, Berettyán Sándor, Söptei Andrea, Tóth Augustza

Júlia! Még a drámatagozatos gimnáziumban történt, hogy mondtam valami részletet a Shakespeare-drámából, és utána úgy sírtam, hogy a tanárnő alig tudott megvigasztalni.

De ki volt Rómeó?

– Nem dialógus volt, csak valami monológ lehetett. Már nem emlékszem. Aztán úgy alakult a pályám, hogy Júlia szerepét nem kaptam meg.

A mi kis városunk esetében a férje, Gibbs doktor az a Schnell Ádám, aki a Nemzeti Színház másik előadásában, a *Lear király-átiratban* az apja. A tegnapi előadáson az apja volt, a mai próbán a férje...

– Ismerjük egymást. Korábban is voltak közös előadásaink. Mindketten játszunk most is a tavaly bemutatott *Olasz szalmakalap* című vígjátékban, és évek óta ott van a repertoáron az *Egri csillagok*. Igaz, abban ő Jumurdzsák, én Izabella királyné és Balogné vagyok, és ezért nincsenek közös jeleneteink, nem találkozunk a színpadon. De a 2024-es bemutató óta műsorban van a *King Lear Show* is, és abban én játszom Lear egyik lánya, Goneril szerepét. Az volt az első olyan alkalom, amikor a szerepeink szerint „családilag” is közelebb kerültünk egymáshoz. Nincs ezzel semmi baj. Sőt, csak segíti a munkánkat, ha ismerjük a partnerünket, ha értjük egymás gesztusait. Szerencsére Ádám nagyon figyelmes kolléga. Jó vele dolgozni. Ebben az évadban, tavaly ősszel megadatott nekünk, hogy részt vehet-

tünk New Yorkban a Magyar Kulturális Központ, a Liszt Intézet október 23. alkalmából rendezett ünnepségén. Egy szerkesztett műsorral készültünk, együtt próbáltunk, együtt izgultunk a repülőúton. Egy ilyen utazás alkalmat ad a beszélgetésre, egymás jobb megismerésére.

– **New Yorktól nagyon távol van A mi kis városunk helyszíne, Grover's Corners...**

– Már csak azért is nagy a távolság, mert ilyen város nincs, soha nem is létezett. Thornton Wilder találta ki...

De az biztos – legalábbis a történet szerint –, hogy az ebben az amerikai városkában élő Julia nagy álma Franciaország. A nagyanyjától örökölt komódért ajánlott 350 dollárt erre az utazásra szeretné felhasználni. Andreát nem vonzza Párizs?

– Nekem szerencsém volt. A Katona József Színházzal, a *Platonov*-előadással 1990 tavaszán két hetet tölthettem Párizsban. Ascher Tamás rendezővel még próbáink is voltak ott, majd öt előadást tartottunk. Nagy élményt jelentett az Odéon, a Théâtre de l'Europe színpadára lépni. Nekem akkor végzős főiskolásként csak egy kisebb szerepem volt, így arra is maradt időm, hogy felkeressem a nevezetes helyeket, bejárjam a várost.

– **Választhat valami más úti célt is! Hová menne szívesen?**

– Az idei napfogyatkozás miatt Izland került a látókörömbe. A család is rábólintott. Oda biztos elmegyünk valamikor.

Szomszédasszonyok A mi kis városunkban: Szilágyi Ágota (Mrs. Webb) és Söptei Andrea (Mrs. Gibbs)

Ha nem utazásra, hanem valami másra költethetné a színpadi örökség mai megfelelőjét, mi lenne az? Bútorok? Ruhák?

– Á, dehogya! Semmi olyat nem tudnék mondani, amire most szükségünk lenne. Azt hiszem, ha váratlanul pénzhez jutnék, találnék olyan jótékony célokat szolgáló alapítványt, egyesületet, ahol szükség lenne a támogatásra. Természetesen nálam most első helyen szerepel a csobánkai Csodaműhely, ahol magam is önkénteskedem.

Színjátékosokkal foglalkozik?

– Ebben a Csodaműhelyben elsősorban nehéz helyzetben lévő roma gyerekeket és tanulni vágyó felnőtteket támogatnak a szakemberek. Én óvodáskorú gyerekekhez kértem magam. Szívesen jönnek ide az anyukák is beszélgetni, kicsit megpihenni. Ilyenkor önkéntesként leginkább játszom a gyerekekkel, mesét olvasok nekik, rajzolunk, mondókázunk. Hetente egyszer megyek hozzájuk. A Csodaműhelyben nem tudják sem a szülők, sem a gyerekek, hogy színész vagyok, nem engedtem, hogy így mutassanak be.

A mi kis városunk Julia asszonyának egyetlen szórakozása a kóruséneklés. Ha máshol nem, a zenetagozatos általános iskolában biztos énekkaros volt Andrea is.

– Természetesen tagja voltam az iskolai énekkarnak, és nagyon szerettem a közös éneklést, a kóruspróbákat, a fellé-

péseket. Sőt, most is tagja vagyok egy kisebb énekes közösségnek, a pilisszentlászlói népdalkörnek. Eredetileg a zenekarba kerestek brácsást, és mivel a férjem hivatásos zenész, előbb őt szólították meg. Aztán vele együtt én is csatlakoztam a közösséghez. Mivel a mi falunk, Pilisszentlászló szlovák település, a hagyományörző népdalkörben is elsősorban szlovák népdalokat éneklünk. Így kénytelen voltam megtanulni ezeket a dalokat szlovák nyelven, de azért éneklünk magyar népdalokat is.

A gyerekkori álmok, a zenei tanulmányok után miért a prózai szaktól választotta a főiskolán? Lehetett volna énekes színész!

– Az igaz, hogy zenei általánosba jártam, zongorázni tanultam, gyakran mondtam, hogy zongoraművész leszek, de aztán hamar eldőlt, hogy leginkább a színház vonz. Eldöntöttem, hogy színész leszek, prózai színész, mert pontosan tudtam, az énekhangom nem lenne elég jó ehhez a pályához. A hallásom és a zenei előképzettségem rendben lett volna, de a hangterjedelemmel, bizonyos hangközökkel voltak problémáim. Ezért eszembe sem jutott, hogy énekes színésznek jelentkezsek.

De azért énekel, ha olyan színházi feladatot kap?

– A főiskolán voltak énekóráink, és ha úgy adódott, énekeltem a színpadon. Persze arra is pontosan emlékszem, amikor emiatt szenvedtem, de nagyon. Itt a Nemzeti Színházban 2009-ben volt a *János vitéz*, a Kacsóh Pongrác-féle daljáték

bemutatója. Kukorica Jancsi szerepét Stohl András kapta, én pedig Iluskáét. Szerettem Iluskát játszani, de az énekes résszel megkínlódtam. Bagó Gizellához jártam énekórákra, ő vigasztalt, amikor már sírtam kínomban, mert annyira féltem énekelni folytatni a jelenetet. Nemrég a kezembe került egy CD, amit a premieren kaptam ajándékba, rajta Iluska dalai az előadásból. Legnagyobb megdöbbenésemre azt éreztem: vállalható. Aztán volt itt egy olyan alkalom, amikor a színészekből alakult zenekarral egy Beatles-dalt énekelhettem, persze a *Let It Be* esetében nem kellett különösebben nehéz feladatokat megoldanom. Most pedig *A mi kis városunk* is tartogat néhány zenés meglepetést. Amikor például Mrs. Gibbs elmeséli a szomszédasszonynak, hogy eladná a komódját, és a pénzből szeretne elutazni Franciaországba, akkor a Mrs. Webb szerepét alakító Szilágyi Ágotával francia sanzont fogunk énekelni...

Amikor a világvárvány idején otthonról jelentkezett be a színház közösségi oldalára, akkor is egy énekesnő fellépéséről, persze leginkább a lámpaláz legyőzéséről szóló történetet olvasott fel...

– Dragomán György *Lámpaláz* című novellája azért ragadott meg, mert azt üzeni, hogy a lámpaláz – amiben nekem is sokszor részem volt a pályám kezdetén – legyőzhető az átlénygülés által. Sőt, fájdalomcsillapítóként is működhet, adni tudunk általa. Számomra ez egy ars poetica-értékű írás.

***A mi kis városunkban* a temetőben is énekelnek a gyászolók. Igaz, Mrs. Gibbs ekkor már halott. Ez az első olyan szerepe, amikor halottként kell megszólalnia?**

– Szabó Dezső kisregénye, a *Feltámadás Makucsán* felhasználásával 1995-ben készített ugyanezzel a címmel Esztergályos Károly egy tévéjátékot. Abban a filmben a fiatalon elhunyt anyuka vagyok, aki a falu többi hallottjával együtt húsvét ünnepén feltámad. Ez az anyuka nem sokat beszél, de egy este hazaszökik a férjével. Szeretik egymást. Nagyon boldogok. Mégis, amikor az élők fegyvert fognak a feltámadottakra, ez az asszony kéri az elhunytakat vezető tiszteletest: térjenek vissza a sírjukba. Leginkább a kislánya miatt akarja ezt, mert nem szeretné, ha végképp megzavarnák a gyermek lelki békéjét. Abszurd történet. Hatalmas szatíra. De megérinti az embert, muszáj elgondolkodni az életen és a halálon. *A mi kis városunk* esetében csak Emily, a darabbeli menyem tér vissza egy általa kiválasztott napra a saját életébe. Mielőtt indulna, mint idősebb, tapasztaltabb személy, lebeszelném erről, de nem hallgat rám.

Kilépve a történetből, visszatekintve eddigi életére, Andreának melyik lenne a legkedvesebb napja a múltban, ahová szívesen visszatérne?

Herczeg Péterrel az Olasz szalmakalap című előadásban

– Nem tudok ilyen egyetlen, legkedvesebb napot kiválasztani. Régebben is voltak szép napjaim, most is jól vagyok. Szeretők családban élek. A munkámat is szeretem.

Az sem zavarja, hogy *A mi kis városunkban* az elhunytak között is szerepelnie kell?

– Nem, egyáltalán nem zavar ebben a drámában a temetői rész. Előtte nagyon sok fontos, az életünkkel kapcsolatos kérdés is felvetődik. Nem mély, filozófiai okoskodások ezek, hanem a hétköznapi élet egyszerű tényei. A mindennapok, az emberi kapcsolatok, a munka, a szerelem, a házasság, a gyereknevelés, a család... Mindezek után a temetés és a halottak megszólalása olyan, mintha költészetté emelkedne az egész. Így utal ez a dráma létezésünk értelmére, az egymásra figyelés fontosságára.

FILIP GABRIELLA

| fotó: Eöri Szabó Zsolt

ELŐADÁS-AJÁNLÓ

A woman with long blonde hair, wearing a dark, patterned dress, is reaching up towards a street lamp. The background is dark, and a large, shadowy figure with horns is visible behind her. The overall mood is mysterious and dramatic.

SOKSZÍNŰ MÁRCIUS

A Nemzeti repertoárjának legjava mellett vidéki társulatok vendégjátékai, beregszászi produkció és a magyarországi nemzetiségi színházak fesztiválja gazdagítják a márciusi programot.

Csongor és Tünde

Vörösmarty rappelve – klasszikus új zenés köntösben

– Szarka Tamás olyan zenei világot teremtett a *Csongor és Tünde*hez, amivel ezt a csodálatos szöveget közel tudjuk vinni a fiatalokhoz. Mert ez a mű róluk szól. Arról az ifjúkori gyötrelmről és gyönyörűségről, hogy talál-e párt magának az ember, hogy megadatik-e az igaz és tiszta szerelem. Ezért is osztottam frissen végzett fiatalokra a szerepeket – így alig van pár év a célközönség és a játékosok között – mondja Vidnyánszky Attila rendező.

– Ebben a zenés előadásban Vörösmarty eredeti szövege hangzik el. Azért ragasztottam ehhez, mert olyan patinája és zengése van, amit kár lenne elveszíteni. Nyelvi jellegzetességeik, stílusuk éppúgy a művek szerves része, mint a történetük. Éppen az a dolgunk, hogy megtaláljuk a régi remekművek mai megszólaltatásainak módjait. Azt szeretném, ha a dalokkal – többek között a rap műfaj alkalmazásával – új életet tudnánk adni ennek az irodalmi remekműnek. A zenés műfaj kíváncsiak szerint tömörítettük a szöveget, több részletet, cselekményszálát, epizódot összevontunk, bizonyos helyzeteket egyértelműsítettünk. Bár Vörösmarty műve egy mese, mégsem könnyű olvasmány – tele van súlyos gondolatokkal, mély filozófiai tartalommal. Azt remélem, hogy a zene segít abban, hogy egyetlen nagy lélegzetvétellel repüljünk a történettel – fogalmazz a rendező.

– Az volt a célom, hogy a szerelem derűje és öröme adja az előadás végkicsengését. Mert a szerelem segít kiszakadni a gyűlölködő, gonosz Mirigyekkel, kísértésekkel teli valóságunkból, ahol mindenféle alakok próbálnak csapdát állítani nekünk, ahol minden illúzió és hazugság. Mert talán valóban csak a szerelem tudja megállítani azt a száguldó időt, ami az életünk. Ezért kell végigjárnia ezt a gyötrelmes utat Csongornak, Tünde pedig a halhatatlanságról is lemond Csongor szereleméért.

Vörösmarty Mihály – Szarka Tamás

Csongor és Tünde

Csongor – JUHÁSZ PÉTER | Tünde – BATTAI LILI LUJZA | Mirigy – KATONA KINGA | Ilma – POLYÁK ANITA | Balga – SÉRA DÁNIEL | Kalmár / Kurrah – KRAUTER DÁVID | Fejedelem/ Berreh – JAKAB K. TAMÁS | Tudós / Duzzog – WINKLER TAMÁS | Ledér / Rókalány – BUBIK RÉKA e. h. | Az Éj Királynője – TABAJDI ANNA e. h.

Zene: Szarka Tamás // Dísplet: Fejes Szabolcs e. h. // Jelmez: Berzsényi Krisztina // Ügyelő: Ködmen Krisztián, Csasztvan András // Sógó: Gróf Katalin // Rendezőasszisztens: Kernács Péter

Rendező: VIDNYÁNSZKY ATTILA

mikor? hol?

március 18. – 18 óra | március 19. – 11 óra
Nagyszínpad

EZT IS NÉZZE MEG!

videóajánló
az előadásról

EZT IS NÉZZE MEG!

videóajánló
az előadásról

Katona Kinga, Bordás Roland

Bertolt Brecht

A kaukázusi krétakör

Gruse Vacsnadze – KATONA KINGA | Szimon Csacsava – BORDÁS ROLAND
| Azdak – TRILL ZSOLT | Georgi Abasvili / Herceg – BERTTYÁN SÁNDOR |
Natella – BUBIK RÉKA e. h. | Gogi / Bizergan Kazbeki / Beteg – FEHÉR LÁSZLÓ
| Lavrenti / Öreg tejárús / Öreg paraszt / Fogadós – SZARVAS JÓZSEF | Salva,
rendőr – KRISTÁN ATTILA | Gruse „anyósa” / Idős feleség – SZÜCS NELLI | Jozsif,
Gruse „férje” / Orvos / Menekült / Fiatal paraszt – HERCZEGH PÉTER | Szerzetes
/ Nagyherceg / Gazdag paraszt / Idős férj – VARGA JÓZSEF | Arsen Kazbeki /
Órvezető / Menekült – PALLAG MÁRTON | Fafej, közkatona / Lovászfű, Lavrenti –
KOVÁCS S. JÓZSEF | Aniko / Dajka / Szakácsnő / Parasztasszony / Grúzia anyácska
– SZILÁGYI ÁGOTA | Zsuzsuna / Fiatal lány / Parasztasszony – BATTAI LILI LUJZA
| Katona / Fiatal paraszt / Vendég / menekült – MADÁCSI ISTVÁN

Díszlet: Mirian Svelidze // Jelmez: Natalia Kobahidze // Zene: Gia Kancseli //
Dramaturg: Kozma András // Koreográfus: Vida Gábor

Rendező: AVTANDIL VARSZIMASVILI

mikor? hol?

március 9. – 18 óra • Gobbi Hilda Színpad

Garai Gábor műfordításának felhasználását az UMPA Ügynökség engedélyezte

A kaukázusi krétakör

Bertolt Brecht háborús darabja példázat a jóról

Az ország kormányzóját, Georgi Abasvilit a hatalomra törő Herceg megöleti, a várost pedig felgyújtják. A menekülő kormányzóné, Natella magára hagyja kisfiát, akit viszont a jószívű szolgálólány, Gruse Vacsnadze vesz magához. Innentől kezdve saját gyermekeként neveli odaadón, vállalva minden nehézséget, és még azt is, hogy ezzel összetöri szerelme, Szimon Csacsava szívét. Azonban a háborút követően a kormányzóné visszatér, és önmagának követeli vér szerinti gyermekét. A feloldhatatlannak tűnő dilemma megoldását Azdakra, a községi bíróra bízák, aki egy ősi próbatétellel tesz igazságot a két asszony között.

Amikor a vér szerinti anya visszaköveteli a gyereket, Azdak felrajzolja a krétakört, középre állítja a kisleányt, és elmondja: a két nő közül annak ítéli a gyereket, aki kiragadja onnan. Aztán mégis annak adja, aki elengedte a gyereket, aki inkább lemond róla, minthogy fájdalmat okozzon neki. Nem a törvény szerint ítél tehát, hanem emberségesen. Azdak az egyszerű, józan népi bölcsesség képviselője. Nem a törvénykönyvből ítélkezik – azt csak a feneke alatt tartja, hogy magasabban üljön. Az íratlan igazság szerint ítél.

Vajon mi az erősebb – a szeretet gyöngédsége vagy a vér szerinti kötelék joga? Lehet-e igazságot tenni a kétféle anyai szív között? A törvény betűje vagy az élet törvénye szerint kell igazságot tenni. Bertolt Brecht népszerű darabja – amelynek ihletforrása egy ősi kínai legenda, illetve Salamon király bibliai példázata – ezeket a fájdalmas erkölcsi kérdésekre keresi választ.

„Bármely háborút, bármely veszteséget csak is a jóság által lehet helyrehozni. Csak a jóság és a bölcsesség képes megmenti az embert. Erről szóló példázat A kaukázusi krétakör – mondja az előadás rendezője, a grúz Avtandil Vaszimasvili. – Nem a háború pusztításáról, hanem a jóságról, nem az alantas ösztönökről, hanem a nehéz időben megőrzött tisztességről szól az előadásunk.

Ők tudják, mi a szerelem

Szerelem idős korban?

Egyszerre tragikus és megmosolyogtató...

Burleszk és tragédia – ezt írta műfaji meghatározásként Hubay Mikós egyfelvonásos drámájának címe alá. Ezzel azt is elárulta, egyszerre tragikus és megmosolyogtató lehet, ha fellángol a szerelem két idős ember között.

– Benne van ebben a darabban minden: az esetlenség és a tragédia, öröm és bánat, a sírás és a nevetés. Talán megmosolyogjuk, hogy a nagy művész, a híres zeneszerző, Berlioz közel fél évszázad után meri csak megkérni gyermekkori szerelme kezét. Az pedig már-már tragikomikus, ahogy Estella veje nem érti az emberi érzelmeket, a szereelmet, a művészetet. Csak a praktikus szempontokkal, a saját érdekével, a személyes sikerrel foglalkozik. De a zeneszerző, a művész számára az is szomorú, hogy míg alkotásaival gyönyörű érzelmeket közvetít, új korszakot nyit a zenetörténetben, rajong érte a közönség, magával ragadja a hallgatóságot, de azt nem tudja szavakkal elérni, hogy az imádott nő elfogadja szerelmét, és igent mondjon kérésére. Bár azt nem tudjuk, lesz-e folytatása a találkozásuknak – mondja Rátóti Zoltán rendező

Hubay Miklós egykor Tolnay Klárinak és Sinkovits Imrének írta a darabot. Rátóti Zoltán rendezésében a főszerepeket Udvaros Dorottya és Blaskó Péter játsszák, akikkel a rendező nagyon régóta ismerik egymást, az évek, sőt évtizedek során szép, komoly közös előadásaink voltak. –Számomra varázslatos lehetőség, hogy rendezőként velük állíthattam színpadra ezt a darabot – és ők lubickolnak ebben az ízig-vérig színészközpontú előadásban.

Hubay Miklós

Ők tudják, mi a szerelem

Hektor Berlioz – BLASKÓ PÉTER |
Estella, a nagymama – UDVAROS
DOROTTYA m. v. | Charlotte, a lánya –
TÓTH AUGUSZTA | Adolphe, a vő –
TÓTH LÁSZLÓ | A szobalány – LÁSZLÓ
REBEKA e. h. | Ezredkürtös – SZABÓ
SEBESTYÉN LÁSZLÓ m. v. | Loulou, az
unoka – BATTAI LILI LUJZA e. h. / CSAPÓ
JUDIT e. h.

Díszlettervező: Székely László //
Jelmeztervező: Tordai Hajnal // Dramaturg:
Kulcsár Edit

Rendező: RÁTÓTI ZOLTÁN

mikor? hol?

március 23., 24. – 19 óra • Kaszás Attila
Tere

EZT IS NÉZZE MEG!

videóajánló
az előadásról

Hazatérés

Szász Enikő, Tóth László

Egy szinte ismeretlen mártírsors a 20. századból – Esterházy János

Egy tehetséges arisztokrata, léha életű fiatal, aki Trianon sokkjától megrendülve a közösségért cselekvő politikus lesz, „egyszerű” hívóból pedig a krisztusi sorsot vállalóvá válik – így foglalható össze Esterházy János (1901–1957) élete, akinek tragikus sorsát és politikai jelentőségét még ma is kevesen ismerik.

– A *Hazatérés* című előadás misztériumjáték, amiben felidézzük Esterházy János jellemének, lelkiségének eszenciáját, a karizmáját. Minden ember életében vannak szélsőséges pillanatok, amikor nehéz döntéseket kell meghoznia. Esterházy életét ezekben a helyzetekben is helyes döntések jellemzik, mindig következetesen kiállt elvei, meggyőződése mellett, erős hite segítette abban, hogy ne térjen le a helyes útról. Amikor a szlovák parlament egyetlen tagjaként nem szavazta meg a zsidótörvényt, az életével játszott. A börtönben, ahol kínozták és megalázták, társainak támasza és vigasztalója volt – mondja a darab rendezője, Rubold Ödön.

– Ez a forma – a korabeli iratok, beszédek, levelezések felhasználásával készült és fiktív jelenetekkel kiegészült – misztériumjáték képes talán legjobban megragadni az életutat, ami Szlovákiában gyanakvást, Lengyelországban cselekvést, Magyarországon rácsodálkozást vált ki. Északi szomszédunknál Esterházy János ugyanis nem tud kitörni a hazug módon rá oktroyált háborús bűnös kategóriából, holott az ellene hozott ítélet teljesen megalapozatlan. A krakkói érsekség viszont négy éve megindította boldoggá avatási perét, amelyben a hitért kivégzett, majd szentté avatott, az államférfiak védőszentjeként tisztelt angol Morus Tamás (1478–1535) után „magyar

Morusnak” nevezik (egy gulagbeli rabtársa „a magyarok szenvedő Krisztusaként” emlegette).

Az Esterházy János tragikus fordulatokkal szegélyezett életútját bemutató *Hazatérés* első verziója az alsódoboki (Szlovákia) Esterházy János Zarándokközpontban került színre, amikor a felvidéki mártír politikus születésének 120. évfordulóját ünnepelték.

Hazatérés

Misztériumjáték Esterházy János gróf életéről

Levelek, naplórészletek, irodalmi szövegek és más dokumentumok alapján összeállította és írta: Lukács György

Esterházy János gróf – TÓTH LÁSZLÓ | Serényi Livia grófnő, Maria Buder – TÓTH AUGUSZTA | Maminkó, Nővér – SZÁSZ ENIKŐ m. v. | Énekmondó – SZABÓ SEBESTYÉN LÁSZLÓ | Edvard Beneš, Küldönc, Hlinka-gárdista, Szovjet Vallató, Kísértő, Köztörvényes, Katona – BERETTÁN NÁNDOR | Peter Janulatisz, Eduard Tesar – RÁCZ JÓZSEF

Díszlet, jelmez: Egyed Zoltán / Történész szakértő: Molnár Imre / Súlygó: Kabódi Szilvia / Ügyelő: Lovass Ágnes / Rendezőasszisztens: Trimmel Ákos

Rendező:
RUBOLD ÖDÖN

mikor? hol?

március 12. – 19 óra •
Kaszás Attila Terem

EZT IS NÉZZE MEG!

**videóajánló
az előadásról**

Revizor Pebizop

Egy széteső világ a kisemberek szemszögéből – Gogol nyomán

Van egy zárt közösség, amibe belecsöppen egy idegen. Ez Gogol művének, *A revizornak* az alaphelyzete, amitől elrugaszkodva született meg a beregszászi társulat új előadása, a **Revizor Pebizop**, amely azt a világot mutatja be, aminek „következménye” a háború.

– Azért merült fel Gogol *A revizor* című műve, mert úgy éreztem, hogy azt a világot, ami közvetlenül a háború előtt volt, jól meg lehet jeleníteni a darab alaphelyzetéből kiindulva: egy saját szabályai szerint működő zárt közösségen keresztül – mondja ifj. Vidnyánszky Attila rendező. – „Saját gyűjtésből” dolgoztunk. Minden színész hozta a maga „fordítását” az anyaghoz, a saját szövegeit, történeteit.

A kérdésre, hogy miért egy benzinkúton játszódik az előadás, a rendező így válaszol: életünket alapvetően meghatározza a határ, amely Beregszásztól hat kilométerre van, és a benzinkúton való „ácsorgás” ott hétköznapi életérzés. Ha valaki idegenként belecsöppen, és elkezd feltérképezni azt a világot, hamar úgy érzi magát, mint egy ismeretlen stratégiai játékban, ahol minden kerülő úton, kacsintással, baráti vagy rokonsági alapon működik. Ezt a torzult, új világot akartam ütköztetni egy kívülálló figurával, de a mi Hlesztakovunk hasonlóan torz, mint az a közeg, ahova megérkezik. Talán itt, Magyarországon ez a közeg távolinak tűnik majd, és kevésbé fog fájón hatni, ha néha magunkra ismerünk – pedig egy lépésnyire vagyunk attól, hogy hasonlóan torz legyen a mi valóságunk is.

Az előadás címe – **Revizor Pebizop** – arra a kárpátaljai helyzetre utal, hogy gyakran látni, hogy a magyar feliratú szövegeket áthúzzák, lefűjják, és mellé írják ugyanazt ukránul. A mostani bemutatónk címe sem lehetne otthon *Revizor* – csakis *Pebizop*. Ez a fajta illegalitás, amelyben a csapat él és dolgozik, szépen rimel Gogol világára – és talán még erősebben is, mint valaha...

Revizor Pebizop

Gogol műve nyomán

Antal, a polgármester – FERENCI ATTILA
| Anna, a felesége – FÖRNÖSI D. JÚLIA
| Marja, a lánya – POLYÁK ANITA |
Hlesztakov, vendégművész – SZABÓ SEBESTYÉN LÁSZLÓ m. v. | Kapi, a zenésze – HERÉDI ZSOMBOR | Luka, a tantestület felügyelője – PUSKÁS GERGŐ
| Ljapkin-Tyapkin, a bíró – SZABÓ IMRE
| Artyemij, a főorvos – SÓTÉR ISTVÁN | Ivan Kuzmics, a postás – SZILVÁSI SZILÁRD
| Dobcsinszkij, egy csicska – SÉRA DÁNIEL
| Bobcsinszkij, még egy csicska – JAKAB TAMÁS | Lina, a cigányasszony – GÁL NATÁLIA | Aranka, egy cigánylány – HERCZEL JÁZMIN | Szveta, a helyi határőr – OROSZ IBOLYA | Dóra, a helyi színház művészeti vezetője – MÓNUS DÓRA | Angika, a benzinkút dolgozója – OROSZ MELINDA | Angelika, a Benzinkút másik dolgozója – VASS MAGDOLNA | és továbbá még: SIPOS ILKA

Díszlet: Csíki Csaba // Jelmez: Pál Alexandra
// Zenei közreműködő: Herédi Zsombor

Rendező: ifj. VIDNYÁNSZKY ATTILA

mikor? hol?

március 9., 13. – 19 óra • Kaszás Attila Terem

a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház és a budapesti Nemzeti Színház produkciója

EZT IS NÉZZE MEG!

információk,
képek
az előadásról

| fotó: Mészáros Zsolt

EZT IS NÉZZE MEG!

videóajánló
az előadásról

A Noszty fiú esete Tóth Marival

Szerelmi történet és társadalmi látlet – a Mikszáth-regény kortárs színházi verziója

Noszty Feri, a nyalka huszártiszt és pénztelen dzsentrí – elcsábítja az Amerikából milliommós-ként hazatért Tóth Pál lányát, Marit. A fiúnak csak a pénz a fontos, a lány attól fél, hogy az udvarló érdeklődése csak a pénznek szól. A Nosztyk nemsek, Feri apja országgyűlési képviselő, de rangjukon kívül csak adósságaik vannak. Tóth Pál viszont „csak” mesterember, aki Amerikában a maga erejéből gazdagodott meg, és akit idehaza csak „kiflikirálynak” csúfolnak a rangos és kiváltságos, viszont eladósodott előkelőségek.

A történetben szerepel váltóhamisítás, pénzügyi és politikai ügyeskedés, hozományvadászat és leányszöktetés. A 19. és 20. század fordulójának dzsentrivilágát az anekdotázó Mikszáth Kálmán látszólag kedélyesen tárja elénk, de ha jobban figyelünk, az író pontos és lesújtó látletet rajzol a korról *A Noszty fiú este Tóth Marival* című nagyregényében. A szombathelyi Weöres Sándor Színház egyszerre kritikus és nosztalgikus előadása a késő feudális és kezdődő kapitalista kor határára jutott magyar társadalom égető kérdéseit is felmutatja.

De mi közünk nekünk ehhez ma? Mitől lehet aktuális a Mikszáth által megrajzolt uram-bátyám rendszer, a kiváltságosok és a kivagyiak, a hatalomhoz törleszkedők és a mások pénzéből élők világa? Lehet-e tiszta a szerelem, ha a világ tele van becstelenséggel? Mennyit ér a becsületes Tóth Pál igazsága az adósságaikat házassággal „reperálni” akaró Nosztyk cselszövésével szemben?

Horváth Csaba rendező mai válaszokat ad Mikszáth örökérvényű kérdéseire és a fizikai színház eszköztárát használó, sokszor kifejezetten komikus előadásban.

Móricz Zsigmond – Gyarmati Kata

A Noszty fiú este Tóth Marival

Tóth Mihály – SZABÓ TIBOR | Tóth Mari – MARI DOROTTYA
| Tóthné – CSONKA SZILVIA | Velkovic – HAJDU PÉTER
ISTVÁN | Velkovicné – SZALMA LENKE e. h. | Velkovic
Róza – TARJÁNYI LIZA | Noszty Pál – SIPOS LÁSZLÓ MÁRK |
Noszty Feri – GYULAI-ZÉKÁNY ISTVÁN | Noszty Vilma – NAGY-
BAKONYI BOGLÁRKA | Kozsehuba és zenész – NÉMEDI ÁRPÁD
| Kopereczky – WIDDER KRISTÓF m. v. | Bubenik – HORKAY
BARNABÁS m. v. | Homlódyné Máli – BÁLINT ÉVA | Malinka –
KUTTNER BÁLINT BENJÁMIN

Díszlett: Kiss-Benedek Kristóf, Kalászi Zoltán // Jelmez: Benedek
Mari // Dramaturg: Tóth Réka Ágnes

Rendező: HORVÁTH CSABA

mikor? hol?

március 1. – 17 óra • Nagyszínpad

A szombathelyi Weöres Sándor Színház vendégjátéka.

A VISZEM (Vidéki Színházak Előadásainak Megmutatása) program
eseménye.

Yerma

Lorca drámája vágyakról, szenvedélyekről, elvárásokról, indulatokról

A gyermek Isten ajándéka, vallja egy régi mondás. Így gondolja ezt Yerma is, a csupa élet, csupa szenvedély fiatalasszony, aki nem csupán házassága és önmaga kiteljesedését várja a születendő gyermektől, de bizonyos értelemben megváltást is a hétköznapiak taposómalmától, menekülést abból a szürke monotoníából, mely fokozatosan őrli fel dacos, zabolátlan, korlátok közé nem szorítható személyiségét. A gyermekálás azonban késik.

A spanyol Federico García Lorca 1934-es, mára már klasszikussá vált darabja a maga korában szinte forradalmi hatású volt, de ma sem veszített aktualitásából. Egyén és közösség drámai, feszült kapcsolata, mely a védelmet jelenti, ugyanakkor könnyen börtönné is válhat, miképpen az a párkapcsolati konfliktushelyzet is, amikor egy adott választás során egymást nem igazán ismerő, vagy valójában össze nem illő emberek kerülnek össze, és ez további, kegyetlen dilemmákat vet fel. Mire elég a vonzalom, és meddig tarthat a szeretet? El kell-e fojtanunk vágyainkat, vagy épp ellenkezőleg, ki kell-e élnünk legelemibb érzéseinket? Ösztön és önfegyelem végletes összecsapásából melyik kerül ki győztesen?

– Van bennem valami kéjes izgalom az ilyen „poros” darabok iránt, és egy különös vágyódásom Lorca világához, amelyből egyébként Tamási Áron is sokat merített – fogalmaz Keresztes Attila erdélyi rendező. – Vergődő embereket látunk egy zárt közösségben. De valójában mi mindannyian zárt közösségekben élünk.

– Ma már nagyon szofisztikáltan tudunk beszélgetni arról, hogy mi az, hogy nőiség, vagy mit jelent anyának lenni, de ez a történet egy olyan közegben játszódik, ahol azt sem tudják, hogy hogyan készül a gyerek – mondja a Yermát játszó Szabó Nikolett. – Valahogy úgy kellett megvalósítani ezt a szerepet, hogy ez a fajta tudatlanság, tapasztalatlanság, és az ösztönösen erős, ősi női működés együtt legyen jelen.

Federico García Lorca

Yerma

Fordította: Németh László

Yerma – SZABÓ NIKOLETT | Juan – ILLYÉS ÁKOS | Victor – TÖRŐ GERGELY ZSOLT
| Maria – TARY PATRICIA m. v. | Jókedvű öregasszony – PREGITZER FRUZZINA
| Dolores – KUTHY PATRÍCIA | Első fiatalasszony – JENEI JUDIT | Második fiatalasszony – FRIDRIK NOÉMI | Kisfiú – KOVÁCS ZÉTÉNY BERTALAN / LENGYEL OLIVÉR

Díszlet: Boldizsár Zsolt // Jelmez: Bakó Bora
// Grafika: Csontó András // Zene: Boros Csaba

Rendező: KERESZTES ATTILA

mikor? hol?

március 10. – 19 óra • Kaszás Attila Terem

A nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház vendégjátéka.

A VISZEM (Vidéki Színházak Előadásainak Megmutatása) program eseménye.

EZT IS NÉZZE MEG!

videóajánló
az előadásról

| fotó: Csutkai Csaba

Látni a láthatatlant

Hétköznapi passió – amikor a bibliai történet valóságá válik

A múlt század elején egy török megszállás alatt lévő görög keresztény faluban húsvétra készülve a passiót tervezik előadni. Krisztus szerepét Manolioszra bízák. A fiatal pásztor és társai megpróbálnak Krisztus igazi követői lenni a hétköznapi életükben is. Egy görög falu elűzött lakói a településen keresnek menedéket. A helyi pópa, hogy a török előjáróval ne húzzon ujjat, kiutasítja őket. Manoliosz azonban olyannyira eggyé válik Jézus szerepével, hogy kiáll éhező görög testvérei mellett, ám ezzel óhatatlanul szembe kerül az emberek kicsinyességével, irigységével, gonoszságával – és a bibliai történet valóságá válik...

– A világ, a környezet lassan átalakítja a játék szereplőit, akik fokozatosan hasonulni kezdenek a passiójátékban megformált alakjukhoz. Fontos, hogy ezek a gondolatok a 21. században, ebben a most zajló, rettenetes világban megjelenjenek, és megmutatkozzon az, hogy a hit mit tesz az emberekkel pro és kontra. Megmutatjuk, hogy ez hogyan változtatja át a karaktereket. Ez egy izgalmas játék, ami arról is szól, hogy mennyire vesszük komolyan a hitet, mennyire gyakoroljuk a vallást, vagy nem igazán hiszünk semmiben – mondja Seregi Zoltán rendező.

A *Látni a láthatatlant* Pozsgai Zsolt színműve, amely Nikosz Kazantzakis *Akinek meg kell halnia* (Krisztus újra megfeszítve) című regénye alapján készült.

– Olyan író vagyok, aki ha adaptációt készít, akkor a lehető legszorosabb módon ragaszkodik a regényhez, annak szellemiségéhez, az írói szándékhoz. Nem vagyok átíró, itt is kértem a színházat, hogy a színlapon a görög író neve szerepeljen, ne az enyém, legfeljebb csak, mint aki színpadra alkalmazta. Ez az ő története, az ő műve lefordítva a színház nyelvére – fogalmaz Pozsgai Zsolt.

Látni a láthatatlant

Nikosz Kazantzakis *Akinek meg kell halnia* című regénye alapján írta: Pozsgai Zsolt

Grigorisz atya, görög pópa – TEGE ANTAL

Í Fótisz atya, a menekültek vezére –

BESZTERCZEY ATTILA | Patriarkhesz, földesúr

– LÉNÁRT LÁSZLÓ | Mihelisz, a fia – LÉVAI

ATTILA | Manoliosz – HOLLÓ PATRIK ALBERT

e. h. | Panajótisz, a kovács – KATKÓ FERENC |

Aga, a megszállt görög falu török helytartója

– BOZSÓ JÓZSEF | Katerina, özvegyasszony –

PAPP BARBARA | Ládász, uzsorás – CSOMÓS

LAJOS | Konsztantisz, a kávéház tulajdonosa –

CSURULYA CSONGOR | Mariori, Grigorisz lánya

– CSONKA DÓRA

Díszlet: Igaz-Juhász Katalin // Jelmez –

Vesztergombi Anikó // Koreográfus: ifj. Mlinár

Pál // Zene: Rázga Áron

Rendező: SEREGI ZOLTÁN

mikor? hol?

március 12. – 19 óra • Nagyszínpad

A békéscsabai Jókai Színház vendégjátéka.

A VISZEM (Vidéki Színházak Előadásainak Megmutatása) program eseménye..

EZT IS NÉZZE MEG!

videóajánló
az előadásról

| fotó: Nyári Attila

tervezte: A TEAM/Nyári A.

EZT IS NÉZZE MEG!

videóajánló
az előadásról

ELŐADÁS-AJÁNLÓ

| fotó: Hegedűs Bence

Romance / Székely fonó

Tisztelgés Kodály Zoltán életműve előtt –
balett, zene, színház

A Győri Balett és a Győri Nemzeti Színház első közös egészestés koprodukciója a magyar zenei örökség egyik legnagyobb alakja, Kodály Zoltán munkássága előtt tisztelgés két különböző, mégis egymást kiegészítő alkotással.

Romance című koreográfiájában Velekei László és a Győri Balett új szemmel közelít Kodály Zoltán életművéhez. A koreográfus korábbi, nagysikerű KODÁLY című alkotását gondolta tovább, hogy a világhírű zenetudós, népzene kutató és pedagógus örökségét a kortárs tánc formanyelvén is életre keltse. A Romance egy szerelem történetét meséli el, mely a nehéz időkben született, és egy életen át elkíséri az embert.

A Székely fonó – Kodály Zoltán egyfelvonásos daljátéka a Győri Nemzeti Színház történetében először kerül bemutatásra, Keresztes Attila rendezésében. A mű különlegessége, hogy nem egyetlen történetet mesél el, hanem a népi élet, az emberi érzések és a természetközeli lét apró pillanataiból teremt költői tablót. A dalokból összeálló zenei „fonat” a magyar lélek szomorkás, vágakozó, mégis hittel teli világát idézi meg – egy eposzt, amelyben a múlt és a jelen egyaránt megszólal.

Az est különlegessége, hogy a magyar zene és a magyar lelki identitás kettős arcát mutatja meg: a népi hagyomány mélységeit és a kortárs ember érzésvilágát ütközteti, azonban Kodály zenéje híd a múlt és a jelen között – ahogyan e két produkció is párbeszédet teremt hagyomány és megújulás között.

Romance

a Győri Balett produkciója

Táncolják: Matuza Adrienn, Jekli Zoltán, Kovács Eszter, Herkóvics Eszter Adria, Tatiana Shipilova, Tűű Barbara, Tetiana Baranovska, Gutti Gerda, Engelbrecht Patrik, Nikolas Askonidis, Daichi Uematsu, Gémesi Máté, Szentiványi Richard, Thales Henrique, közreműködik: Hagen Orsolya

Jelmez: Baracsi Orsolya // Fény: Velekei László, Vargha Tamás // Dramaturg: Csepi Alexandra

Koreográfus: VELEKEI LÁSZLÓ

Székely fonó

a Győri Nemzeti Színház előadása

Szereplők: Lázini Beatrix, Kendi Lajos, Wolf Ildikó, Hagen Orsolya, Bakos-Kiss Gábor, Bognár Szabolcs

Közreműködik a Győri Nemzeti Színház zenekara, énekkara és tánckara, a Kisalföld Táncegyüttes és a Pápai Református Gimnázium táncmozgatója

Díszlet: Fodor Viola // Jelmez: Huszár Kató // Videóanimáció: Csontó András // Karigazgató: Balogh Eszter // Tánckarvezető: Fekete Miklós // Korrepetitor: Medveczky Szabolcs // Koreográfus: Antal Áron // Karmester: Silló István

Rendező: KERESZTES ATTILA

mikor? hol?

március 17. – 19 óra • Nagyszínpad

A VISZEM (Vidéki Színházak Előadásainak Megmutatása) program eseménye..

Nemzetiségek a Nemzetiben

A magyarországi kisebbségek társulatainak fesztiválja

Magyarországi bolgár, görög, német, roma, szerb, horvát, örmény, ukrán és szlovák nemzetiségi társulatok előadásai láthatók március 14. és 22. között a Nemzeti Színházban. Bemutatót tart a Magyarországi Nemzetiségek Színházi Társulata, és látható Duna Művészegyüttes különleges „nemzetiségi” előadás is. A fesztiválnak – ahogy 2018 óta mindig – az idén is a Nemzeti ad otthont.

– A nemzetiségi színházi mozgalom kulcsszava az elkötelezettség – mondja Rusz Milán, a Jelen/lét szervezője, a Magyarországi Szerb Színház vezetője. – Az az igény fejeződik ki ebben, hogy anyanyelvünket, kultúránkat a színházon keresztül is megőrizzük, erősítsük, hogy a maga természetességével élhessük meg kettős identitásunkat.

A magyarországi kisebbségek közül a bolgár, a görög, a német, a roma, a szerb, a horvát, a szlovák és az ukrán nemzetiségeknek vannak társulataik (a lengyeleknek és a románoknak sajnos nincs). Vannak professzionális és amatőr, időszakonként, például egy-egy fesztiválra összeálló társulatok. A rendszeres játszó intézmények a Pécsi Horvát Színház, a szekszárdi Deutsche Bühne Ungarn, a szlovák Vertigo Budapest és a Cervinus Szarvason,

két roma társulat: a Cinka Panna és a Karaván, a bolgár Malko Teatro és a Budapesten működő Magyarországi Szerb Színház. Ezen kívül görög, örmény és több roma társulat működik még.

Az első nemzetiségi színházi seregszemle 1993-ban volt, amikor Ablonczy László, a Nemzeti Színház akkori igazgatója úgy gondolta, hogy a Nemzetinek feladata, hogy befogadja és bemutassa a magyarországi nemzetiségek színházi életét. Ezután is voltak fesztiváljaik Arcus-feszt néven, Jordán Tamás igazgatása alatt is játszhattak a Nemzetiben.

A Jelen/létet 2013-ban és 2014-ben szervezték meg Gergely László kezdeményezésére, akinek az erőfeszítései eredményeként alakult meg 2010-ben a Magyarországi Nemzetiségi Színházi Szövetség is.

A JELEN/LÉT PROGRAMJA

Az előadások időpontja a havi műsorban, az 52-53. oldalon. További részletek:

jelenletfesztival.hu | nemzetiszinhas.hu

Jelenet Garajszki Margit Nemzetközi végállomás című előadásából
(Artashat Örmény Nemzetiségi Színház, Magyarországi Nemzetiségek Színházi Társulata)

Berzsenyi Krisztina jelmeztervező, Vidnyánszky Attila rendező, az asztalon az előadás díszletének makettje

Haláltánc bohózati elemekkel

– Marx *Tőkéje* nagyon régóta, még beregszászi igazgatói időszakomban kezdett el foglalkoztatni. Egyetemista-ként olvastam először, rendezőként később figyeltem fel arra a drámai potenciálra, ami Marx mondataiból árad. A pénz, a tőke vagy az osztályharc csupa olyan fogalom, ami megszemélyesítve egy egész életünket meghatározó drámát ír le – mondja Vidnyánszky Attila rendező, aki Marx-tőkéje címmel rendez előadást, amelynek bemutatója március 27-én lesz.

A születőben lévő előadás kiindulópontja Karl Marx 1867-ben megjelent *A tőke* című műve, amely a 20. századi politikai gondolkodás megkerülhetetlen szövege, és egyik hivatkozási alapjává vált egy totalitárius eszme, a kommunizmus kibontakozásának. *A tőke* a kapitalizmus alapvető törvényszerűségeit vizsgálta, és olyan fogalmakkal írta le, amelyek nemcsak a filozófiai, közgazdaságtani gondolkodásnak, hanem a köznyelvnek is máig szerves részei: eredeti tőkefelhalmozás, termelőeszköz, osztályellentét...

– A tőke nem egyszerűen a filozófiai gondolkodás egyik mementója, hanem tragikus félreértések tömegének alapja. Marx felismerései egy testet és lelket megnyomorító ideológiát hívtak életre. Miért nem tudunk szabadulni ettől a vallásellenességgel átszótt gondolkodásmódtól? A politikai gazdaságtan elméleti kifejtése és az arra hivatkozó politikai cselekvés közötti feszültség drámai erejű – mondja Vidnyánszky Attila rendező arról, miért képezheti alapját egy színházi előadásnak egy filozófiai szöveg. – Azok a folyamatok, törvényszerűségek,

amelyeket Marx az izmosodó kapitalizmus sajátosságai-ként leír, napjainkban teljesednek ki. Ma pedig tanúi lehetünk annak az elembertelenedésnek, amit a tőke uralma okoz. Rendkívül drámai a felismerése annak, ahogyan létezésünk erkölcsi alapjait rengetik meg a Marx által leírt törvényszerűségek, amelyek a világot (a tőkét) mozgatják. Azzal, hogy relativizálják az erkölcsöt, aláássák az emberhez méltó élet fundamentumait. Ezt a konfliktust visszük színre egy nagyszabású tragikomédia keretében. Megjelenik majd a színen Marx, Engels és – látomás formájában – Lenin is. Bohózati elemekkel átszótt haláltánc születik majd a színpadon.

Karl Marx műve alapján

Marxtőkéje

Tetemrehívás 2 részben, valóságrajz, amiben nem minden az, aminek látszik

Főbb szerepekben: RÁTÓTI ZOLTÁN, VARGA KLÁRI m. v., VECSEI H. MIKLÓS, RÁCZ JÓZSEF, FEHÉR LÁSZLÓ, KRISTÁN ATTILA, BODROGI GYULA, BOGNÁR BENCE, BORDÁS ROLAND, HERCZEGH PÉTER, BATTAI LILI LUJZA

Rendező: VIDNYÁNSZKY ATTILA

mikor? hol?

Premier: március 27.

További eladás: március 28. – 19 óra • Nagyszínpad

13. MITTEM • 2026. ÁPR. 10. – MÁJ. 11.

William Shakespeare

III. RICHÁRD

Rendező: ITAY TIRAN

Gesher Színház | Tel-Aviv-Jaffa | Izrael
május 11. – 19 óra • Nagyszínpad

VIKTOR RIZSAKOV

Veszélyes zóna

A színház – ahogy Sztanyiszlavszkij bizonygatta folyton – kollektív művészet. Ha valaki azt akarja, hogy „színházban játsszon”, tudatosítania kell magában, hogy minden különlegessége, egyedisége mellett egy nagyobb egész részeként kell léteznie.

Ilyen módon a színház – egyúttal világmodell is, ugyanolyan nehéz megtanulni benne élni és dolgozni, mint a társadalmi létben. Ugyanakkor a színház, lényegéből fakadóan, tűnékeny jelenség, „itt és most” létezik, megteremtéséhez állandó belső munkára, nagy figyelemre, hihetetlen türelemre és állandó kutatásra van szükség. Ami tegnap még kinyilatkoztatás volt, mára banális közhellyé válhat. Változik a nyelv, a befogadás törvényszerűségei, az intonáció, újabb és újabb technológiák jelennek meg. A világ minden pillanatban változik, így a művész, aki meg akarja érteni a világ működését, nem maradhat kívül az új idők kontextusán. Ezt mindenkinek tudatosítania kell, és egész életében újra kell tanulnia a színházat.

| fotó: Daniel Kaminsky

A TIZENHARMADIK

Párizstól Belgrádig, Kazanytól Bukarestig, Nápolytól Tel-Avivig, Kelettől Nyugatig jelentős társulatok és különleges előadások érkeznek az egy hónapon át tartó 13. Madách Nemzetközi Színházi Találkozóra (MITEM) a Nemzeti Színházba. Klasszikus művek kortárs értelmezései, műfaji kísérletek – a világszínház Budapesten.

Számomra ebben az a folyamat a legfontosabb, hogy valamit megértsek magamról anélkül, hogy bármit rögzítenék. Hogy türelmet tanuljak, ráérezzek a továbblépés ízére, a közös fantáziálás, a teremtés és mindennapi munka ízére. A színházi embernek bele kell szeretnie a végtelen keresés állapotába, e „tragikus élet” minden nehézségével együtt. Talán nincs is nagyobb boldogság annál, mint amikor az ember beleszeret a hivatásába.

A színész művészete pedig – az emberi lét tanulmányozása. Ami nagyon veszélyes zóna! Hiszen a művész nem hétköznapi ember – olyan valaki, akit nem elégít ki a dolgok állása ebben az örült világban. De ahhoz, hogy változtasson rajta, nem kell forradalmat csinálnia. A szellemi lét sokkal finomabb szférájában kell alkotnia, ami egy rendkívül nehéz feladat: el kell érnie, hogy ebben a világban az élet egy kicsit barátságosabb, örömtelibb legyen, a mindennapi élete során önállóan kell teremtenie

az általa kívánt saját, megismételhetetlen, boldog világot. Aki egy szomorú közösség hangulatát meg tudja változtatni – már is alkotóvá válik.

A színház nem az előadást próbáló színészeket és nem is a nézőtérre érkező közönséget jelenti, hanem azokat a percek és órákat, amikor találkoznak. Minden egyéb csupán előkészület, hogy e közös együttlét során mindkét féllel valami igazán fontos dolog történjen. Ebben a pillanatban, a találkozás e különleges zónájában, valamiféle másik valóságban jöhet létre – a SZÍNHÁZ.

*Viktor Rizsakov a Nemzeti Színház
A szívem királynője előadásának rendezője,
amelynek bemutatójára a MITEM-en kerül sor. A Fodrásznő című
előadása több mint egy évtizede szerepel a Nemzeti műsorán.*

MITEM-ajánló

Nemzeti Színház, Budapest • 2026. április 10. – május 11. | Ízelítő a tervezett programból

William Shakespeare

III. RICHÁRD

Rendező: ALBU ISTVÁN

Szatmárnémeti Északi Színház, Harag György Társulat |
Románia

április 10. – 19 óra • Nagyszínpad

Különleges és fesztiváldíjas előadások, nagy mesterek, jelentős társulatok érkeznek a 13. Madách Nemzetközi Színházi Találkozóra a Nemzeti Színházba. Mi foglalkoztatja ma a világszínház rendezőit? Milyen víziókat állítanak színre? Mit gondolnak ők ma múltról, jelenről, jövőről? Kortárs és klasszikus művek Párizstól Belgrádon át Tel-Avivig a MITEM-en.

Szophoklész nyomán

OIDIPUSZ ÉS A PRÓFÉTÁK

Rendező: DIANA DOBREVA

Plovdivi Dráma Színház | Bulgária

április 22. – 19 óra • Nagyszínpad

Anton Csehov

LELKEM KUKORICÁJA

Rendező: FARID BIKSANTAJEV

Galiaskar Kamal Kazanyi Állami Tatár Színház | Tatár Köztársaság, Oroszország

május 6. – 19 óra • Gobbi Hilda Színpad

Molière

A KÉPZELT BETEG

Rendező: NIKOLA ZAVIŠIĆ

Nemzeti Színház | Belgrád, Szerbia

április 26. – 19 óra • Gobbi Hilda Színpad

STUART MÁRIA

Robert Icke adaptációja Friedrich Schiller nyomán

Rendező: ANDREI ȘERBAN

Ion Luca Caragiale Nemzeti Színház | Bukarest, Románia

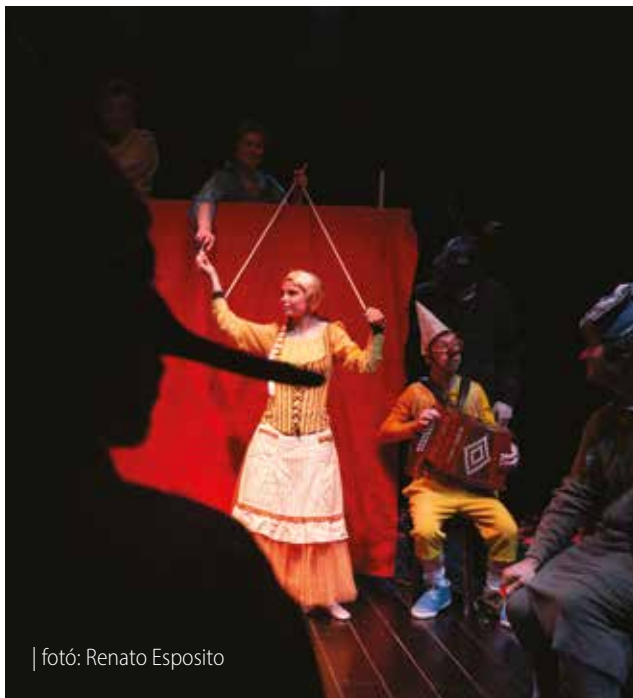
április 28. – 19 óra, nagyszínpad

PINOKKIÓ. MI EGY EMBER?

Rendező: DAVIDE IODICE

Teatro di Napoli & Interno5 | Nápoly, Olaszország

május 7. – 19 óra, Kaszás Attila Terem

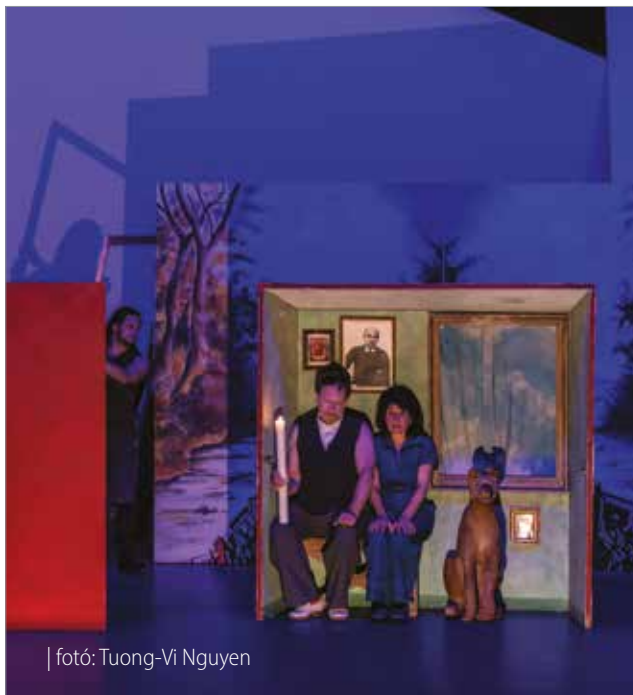
| fotó: Renato Esposito

GONDOLATALAKOK

Szöveg, festmény és rendezés: VALÈRE NOVARINA

Az Union des Contraires produkciója | Párizs, Franciaország

április 13. és 14. – 19 óra • Nagyszínpad (színpadi nézőtér)

| fotó: Tuong-Vi Nguyen

Jelenet a Gondolatalakok című előadásból,
amelyet április 13-án és 14-én a magyarországi nézők is láthatnak a MITEM-en

VALÉRE NOVARINA

Életkút

A színházi előadások erőteljesen hatnak ránk, nézőkre, észlelésünk megújul, és egész másképp kezdünk érteni mindent – ez a legelső feltétele annak, hogy kilépjünk a rabszolgaságból: másképp érteni, még mielőtt másképpen látnánk, és máshogyan cselekednénk. De minden a nyelvvel kezdődik... Minden, ami a nyelvet érinti, a legmélyebb rétegekig hatol. A könyvek, a színház arra szolgál, hogy felébresszenek és örömmel töltsenek el minket. Egy érzékelésszerű forradalomra várunk. Egy ébredésre. Hogy kilépjünk az álmatagságból, a hipnózisból és a világból, amit nekünk előre gyártottak.

Nekünk, numerotikus európaiaknak, Amnézia-európaiaknak, kik bezáródunk, összetöpreődünk szomorú kis gazdasági határaink közé, kik elfeledjük, hogy Európa nem csupán a párizsi Jakobinus klubban, a tübingeni Athenaeumban és a londoni Tőzsdén jött létre, nemcsak Athénban és Berlinben, de Keletet is befogadva, Ázsia és Afrika felé fordulva, meghallva a Cézarea, Alexandria, Szfax, Damaszkusz, Hippó, Jeruzsálem felől jövő hangokat is... ám mi egyre csak felejtünk...

A színház egyike azon ritka helyeknek, ahol kikísérletezhetjük azt, ami mindenütt tiltva van nekünk – és ami rendkívüli derűre ad okot: a kilépést az emberből. „Emberentúlra menni.” Az emberi képmást felmutató színész áldozatán át egy pillanat töredékére az ember már nem lesz számunkra kötelező. Az újjászületéstől részegen, a jelentések minden irányba kinyílnak, és szabadon, szabad alakzatokban röpdösnek az univerzum négy sarka közt kifeszített kötélzeten. Íme a tüzes, átjárt, játékos, természetfeletti, fényszülött testek, felszabadult szerelemmel egyszerre csak a csillagmozgáshoz kapcsolódnak, és abban örvénylenek a forrás felé.

Január 16-án érkezett a hír, hogy meghalt a kortárs francia irodalom és színház különleges, avantgárd alkotója, Valère Novarina. Az 1947-ben Genfben született művész maga írta színpadi szövegeit, rendezte előadásait, amelyeknek ő tervezte a látványvilágát is. Európa legjelentősebb színházi seregszemléjének számító Avignoni Fesztiválnak visszatérő művésze volt. 2006-ban *Dübödt tér* című darabja bekerült a Comédie-Française repertoárjába. 2011-ben az Év előadása díjat kapta a *Valódi vér* című rendezése a párizsi Odéon Színházban. Halálakor a tekintélyes *Le Monde* „színpadi költőnek és a nyelv mágusának” nevezte a képzőművészként és esszéistaként is jelentős alkotót.

Novarina magyarországi kötődése Debrecenben kezdődött, ahol 2009-ben megrendezte a *Képzeltbeli operett* című előadását, amely aztán öt teltházas estén

volt látható Párizs egyik legjelentősebb színházában, az Odéonban. Az elmúlt években magyarul is megjelentek könyvei: *A cselekvő szó színháza*, *A test fényei*, *Képzeltbeli operett*. Tanulmánykötet is jelent meg róla, mesterkurzust tartott a Károli Gáspár Egyetemen és a Színház- és Filmművészeti Egyetemen.

A Madách Nemzetközi Színházi Fesztivál (MITEM) visszatérő vendége volt. Az idei programban a *Gondolatalakok* szerepel, és úgy tervezte, személyesen kíséri majd el művének közreműködőit.

A nyelv, amit a színész valódi testként hordoz és ad át nekünk, úgy terül el előttünk, akár egy elbeszélő tájkép. A nyelv egy folyam, a beszéd pedig egy hullám, amely kicsap belőle. A színész a színpadon újra rálel a nyelv megszületésének energiájára, az első szavak kimondásának döbbenetére. A nyelv a színész által a földre szegeződik és testet ölt a térben, hogy itt mindannyiunk előtt végre felvegye valódi kiterjedését. A színésznek úgy kell cselekednie, hogy a színpadon újraéledjen egy forrás.

A színpad az emberi arc folyamatos újrafelfedezésének vidám helyszíne. Egy életkút. A jó hír, amit a fordított ember, a felforgató ember, vagyis a színész bejelent nekünk, a színház jó híre, amit az egyensúlyvesztés e szerelmese, e lélekakrobata, a tökéletes elmúlás e művésze világga kürtöl, íme ez: „Menjetelek és hirdessétek mindenütt, hogy az ember még mindig nem lett rabul ejtve!”

*A Nemzeti Magazin felkérésre írt szöveg
a lap 2014-2015-ös évfolyamának 2. számában jelent meg.
Fordította Rideg Zsófia dramaturg, akinek kulcsszerepe volt abban,
hogy Novarina műveit a magyar közönség megismerhesse.*

NOVARINA-ELŐADÁSOK

A MITEM-EN

Nevek erdeje

(L'Union des Contraires, Festival d'Avignon, CDN de Montluçon és a Le Fracas koprodukciója) – 2016

Imígyen szóla Louis de Funès

(Csokonai Színház) – 2016

Az árnyak játéka

(Théâtre National Populaire, Marseille) – 2022

Halál rád, halál!

(Felolvasószínház a Nemzeti Színház művészeivel) – 2025

Valère Novarina

Gondolatalakok

Hirtelen, komikus, egymással ellentétes jelenetek szigetcsoportja bukkan elő, amelyek elszabadulnak, felszabadulnak, és kihirdetik a színház örömhírét: embert még nem fogtak el!

A színész-trapézművész minden lélegzetvétellel újra feltalálja a teret és a nyelvet.

A Gondolat Alakjai olykor úgy szakítják át a teret, akár az elme üres lapját. A tér mindent megváltoztat. Egy állati mágnesesség örvényében mindennek a színpad bal oldaláról a jobb oldalára kell kerülnie. A világ a pusztulása vagy a megújulása felé rohan?

Rendező: VALÈRE NOVARINA

Théâtre National de la Colline, Párizs /
Théâtre National Populaire de Villeurbanne, Lyon

mikor? hol?

április 13. 14. – 19 óra • Nagyszínpad (színpadi nézőtér)

AZ ÉN SZÍNHÁZAM • SZARVAS JÓZSEF

Jelenet a Tizenhárom almafa című előadásból

**„A színművészet nem az
önmegvalósítás formája, az ember
nem csupán önmagának tartozik
a tehetségével, hanem a közösségnek,
amelynek része. A Nemzetiben
vált világossá előttem: igenis,
lehet a nemzeti kultúrát a színház
eszközeivel segíteni, megerősíteni,
gazdagítani, ahogy újrateremteni és
átörököltetni is!**

Minden egy folyamat része

Kulturális értékmentés, közösségteremtés, nyelvmegőrzés – Szarvas József a Nemzeti Színházban töltött negyed évszázados pályafutásáról

Szarvas József színművész 2002-ben az új Nemzeti Színház nyitóelőadásában, *Az ember tragédiájában* Ádámot játszotta. A teátrum utóbbi negyed évszázados történetének népszerű alakja most új kihívásra készül: az egri Gárdonyi Géza Színház igazgatója lesz. Ebből az alkalomból kérdeztük arról, amit maga mögött hagy, és ami előtte áll, a Nemzeti Színházhoz fűződő kapcsolatáról, s mindarról, amit az elmúlt évtizedekben gondolkodó emberként megélt.

Készített számvetést a maga mögött hagyott negyedszázadról, amit a Nemzeti Színházban töltött?

– Nem szoktam számvetéseket készíteni, most sem készítettem. Már csak azért sem, mert a Nemzeti Színházat nem egy önálló szakasznak látom a pályámon, hanem egy folyamat részének. És ez a folyamat nem szakad meg.

Több mint huszonöt évig volt a társulat tagja. Mit jelent Önnek a Nemzeti?

– 2002-ben, amikor megkaptam az új Nemzeti Színház első előadásának egyik főszerepét Madách *Tragédiájában*, akkor jöttem rá: a színművészet nem az önmegvalósítás formája, az ember nem csupán önmagának tartozik a tehetségével, hanem

a közösségnek, amelynek része. Ebben a színházban vált világossá előttem: igenis, lehet a nemzeti kultúrát a színház eszközeivel segíteni, megerősíteni, gazdagítani, ahogy újrateremteni és átörököltetni is! Persze, ehhez el kellett fogadnom, hogy egy nagy horderejű döntés leszerződni a Nemzeti Színház társulatába, és meg kellett értenem a saját döntésem hátterét.

-- Elárulja, hogy mire jutott?

– Aki követte az akkori közéletet, emlékezhet rá, hogy 2000-től, amikor eldőlt, hogy a Soroksári úton épül meg az új Nemzeti, és 2002 tavaszától, amikor megnyílt *Az ember tragédiája* bemutatójával, folyamatosan dörgött és zengett az ég az új Nemzeti Színház fölött, amiből – immár a társulat tagjaként –

nekem is kijutott. A nyarat – a sebeimet nyalogatva, magamat kérdezgetve – az őrési Viszákon töltöttem, ahol 2000 óta van egy parasztházunk. Ott a Jóisten összehozott Kovács Gyula erdőszel, akinek legfőbb célkitűzése az volt, hogy mentjük meg a Kárpát-medence pusztuló gyümölcsfahagyatékát – közösségerősítő, nemzetépítő szándékkal! Valójában nemcsak a fákat szerette volna megmenteni, hanem azt a régi paraszti kultúrát és tudást is megőrizni, amely az itt honos gyümölcsfa-fajták nevelésében-ápolásában ölt testet a Kárpát-medencei magyarság életében. Erről eszembe jutott még a Színház- és Filmművészeti Főiskolán hallott irányelv, miszerint „mostantól a paraszti kultúrát – mint nem létezőt – a színházművészet nem ábrázolja”. Ebből kiindulva az ember, aki egy Debrecen melletti tanyáról származik, önmagára is rákérdez, és rá kell jönnie: ő maga is be van tiltva, ő maga sem ábrázolható. Esetemben legalábbis ez történt.

Ez azt jelenti, hogy azonosulni tudott a Nemzeti Színház koncepciójával és célkitűzéseivel?

– A Nemzeti Színházzal mint gondolattal tudtam azonosulni. Vidnyánszky Attila – akivel 2002 decemberében az általa a Nemzetiben rendezett *Bánk bán* című előadásban dolgoztam először – 2013-ban vette át az intézmény vezetését, és mára a nemzeti kultúra erőterébe „fogalmazta” ezt az intézményt. A nemzeti kultúra sorozatos kudarcokat, veszteségeket szenvedett az elmúlt 60-80 évben, én pedig beleálltam a megőrzésébe, megmentésébe célzó munkába. És azóta úgy tapasztalom: a Nemzetiben a kultúra egésze megélhető, napi léttörténet.

Nemcsak a jelenlegi igazgatóval dolgozott együtt a Nemzetiben, hanem az elődeivel is, a Jordán Tamás és az Alföldi Róbert nevével fémjelzett időszakot is megélte. Hogyan emlékszik a velük végzett munkára?

– Együttműködésre kész és képes embernek ismertem meg őket. Jordán Tamás szakmailag nagyobb bizalommal volt irántam, mint Alföldi Róbert. Alföldi volt Lucifer abban a bizonyos nyitóelőadásban, vele ugyan más az ízlésünk, sok mindenben eltér a véleményünk, de a politikai nézetkülönbségek semmilyen szerepet sem játszottak az együtt végzett munkánkban. Úgy érzem, panaszra sem okom, sem jogom: tisztességgel elvégeztem, amit rám bízta, ha most elkezdénék visszafelé lövöldözni, saját magamat is eltalálnám.

2013 óta Vidnyánszky Attila a Nemzeti Színház igazgatója. Milyen változást hozott a pályáján ez a vezetőváltás?

– Nem ez az időszak a pályám csúcsa. 2013 óta másodrangú színész vagyok, de elfogadtam, hogy így van. Már jó ideje nem mérlegelem, hány mondatot mondok a színpadon. Nem érde-

SZARVAS JÓZSEF

Kossuth- és Jászai-díjas, érdemes és kiváló művész.

Debrecenben született (1958), a közeli Ebesen gyerekeskedett. A cívisvárosban hentesként dolgozott, volt segédszínész a Csokonai

Színházban (1977–83), majd amatőr színész lett. A Színház- és Filmművészeti Főiskola elvégzése után a Vígszínházban (1987–1997), majd négy évig a kaposvári Csiky Gergely Színházban dolgozott. 2002 óta a Nemzeti Színház tagja, ahol több mint ötven szerepet formált meg. Számos játékfilmben szerepelt, országos népszerűséget az *Üvegtigris* hozott számára. 2026 februárjától az egri Gárdonyi Géza Színház igazgatója.

A Nemzeti Színház 2025/2026-os évadjában ezekben az előadásokban látható: *Olasz szalmakalap*, *Esthajnal*, *King Lear Show*, *István király*, *A kaukázusi krétakőr*, *A Mester és Margarita*, *Tizenhárom almafa*, *Egri csillagok*. A Nemzetiben bemutatott *Pustol a hó* című önéletrajzi előadásával 2019 óta járja az országot.

kel. Ha az ember komolyan veszi a szakmáját, nincsenek kis és nagy, könnyű és nehéz szerepek.

Ezek szerint nincs hiányérzete, nincsenek szerepálmai?

– Hála Istennek nincsenek, nem is voltak. Így sosem kellett szembesülnöm a kérdéssel, hogy megkaptam a „nagy” szerepet, most mit kezdjek vele, hogyan oldjam meg? A legfontosabb kérdésekre – ki vagy?, honnan jössz?, mit akarsz? – mindegyik szerepben önzó módon kell tudni válaszolni.

Milyen személyes válaszok születtek ezekre a kérdésekre?

– Tízéves voltam, amikor a tanító néni azzal fordult hozzám az iskolában, hogy mi akarok lenni. Azt feleltem, népművelő vagy táncdalénekes. Hogy az Ebes-tanyán élő parasztyereként hogyan lehettem tisztában vele, hogy egyáltalán léteznek ilyen szakmák, sejtelmem sincs, az információ mindenestre ott volt a tudatomban. És a válasz hallatán az egyébként képesítés nélküli tanító néni beírta az ellenőrzőmbe: „A gyerek notórius képzelgő”. Odahaza a négy elemi végzett apám azt kérdezte a nyolc elemi végzett anyámtól, hogy melyik a magasabb szint, az ő négy elemije, vagy a tanító néni képesítés

nélküli engedélye. Egyébként a „notórius” jelző bosszantotta fel igazán. „Adok én neked notorizálni”, mondta, és jól elvert a nadrágszíjjal.

A terv mégis sikerült: a színészi munka alkalmas lehet népművelésre.

– Így van, ezért is gondolom, hogy az ember felnőttként oda van kötve a benne élő gyerekhez. Vallom, hogy valamennyi fontosabb döntése előtt érdemes megszólítani ezt a gyereket. Én is megtettem, mielőtt 2007-ben – ahhoz a Vidnyánszky Attila-féle gondolathoz csatlakozva, miszerint létezik teremő színház – a viszáki udvarunkban létrehoztuk a Pajta Színházat, majd 2009-ben a falu közösségterősítő Tündérkertjét. Mára csaknem hatszáz hasonló kert létezik a Kárpát-medencében, és tavaly ötödszörre rendeztük meg a kultúra-visszatanoló, ösművészeti Tündérkerti Forratagot, amelynek a Nemzeti Színház adott otthont.

Az itt töltött két és fél évtized alatt több mint ötven szerepet formált meg. Melyik a legemlékezetesebb közülük?

– Egyértelműen Ádám *Az ember tragédiájában*, amelyet Szikora János rendezett. A legfontosabb előadások egyike, amelyet ki kell emelnem, a Wass Albert regénye nyomán készült, a trianoni döntéssel kialakult helyzetről, a túlélésről szóló *Tizenhárom almafa*. 2020 tavaszán mutattuk be Vidnyánszky rendezésében. Itt számomra minden összefutott, amit az értékmentésről, -teremtésről gondoltam, és amit a cél érdekében társaimmal együtt addig sikerült elérnem. Meggyőződésem szerint ennél nagyobb, fontosabb tett nincs, számos egyéb jelzője mellett a Nemzeti így értékmentő színház is.

Februártól az egri Gárdonyi Géza Színház igazgatója. Mi az, amit a Nemzetiben tanult, és hasznát veheti direktorként is?

– Nem érzek zökkenést a pályám színészi és igazgatói szakasza között. A legfontosabb, amit színészként megtanultam és igazgatóként figyelembe akarok venni: a városnak van színháza, nem fordítva. Továbbá: egy színháznak nemcsak közönsége, de közössége is van. Intézményvezetőként tehát e közösséghez szeretnék fordulni, arra kérve, hogy folytassunk párbeszédet. Már csak azért is, mert megtapasztaltam: aki bekapcsolódik egy város, egy színház történetébe, azzal a saját történetét is tovább írja. Igazából azt kívánom: mindenkinek legyen meg a saját, elmesélhető históriája!

Mit tesz mindez a gyakorlatban?

– Például: nem csak azért szeretném színházba invitálni a közösséget, hogy előadásokat lásson, hanem azért is, mert ott – egyebek mellett – beszélgetni is lehet. A Nemzeti Szín-

Ádám és Lucifer, Szarvas József és Alföldi Róbert a Nemzeti Színház nyitóbemutatóján, *Az ember tragédiájában*

ház nyelvőrző szerepet is betöltött a tevékenységével, ezt az Egerben előadott darabok nyelvi megformáltságával, valamint az említett dialógus létrehozásával egyaránt szeretném tovább vinni. Amit ugyanis nem művelnek, nem gondolnak, az elhal.

Kezdeként azt kérdeztem, mit jelent Önnek a Nemzeti.

Zárásként azt: mi fog a legjobban hiányozni innen?

– Nem lesz hiányérzetem, hiszen vissza fogok járni, továbbra is megtartoma jelenleg játszott kilenc szerepemet. Ami pedig az előttem állókat illeti: eddig a Nemzeti Színház, a viszáki Pajtaszínház és a család hármasságában tudtam értelmezni a szabadság fogalmát, ez a sor most kiegészül egy negyedik tényezővel, az egri Gárdonyi Géza Színházzal.

REGÉNYI HUBA

| fotó: Eöri Szabó Zsolt

JÓKAI MÓR

Színész honvédek, Egressy Gábor

No, de hát legyünk igazságos – prókátorok!

Hát nem elég nagylelkűség volt a hatalomra került osztrák kormányzattól, hogy a Nemzeti Színházat egyszerűen el nem konfiskálta a magyaroktól? Hogy beérte a húsz percent gázsilevonással?

Holott annyi ok és büntanújel lett volna rá.

A Nemzeti Színház tagjai legelőször is azon kezdtek, hogy mikor a nemzet pénzügyűjtést indított a honvédsereg felszerelésére s a magyar bankjegy-alapra, az egész keservesen összegyűjtött színészi nyugdíjalapjukat, mintegy húszezer forintot, letették a haza oltárára. Ahány krajcár, annyi falat kenyér!

Azután maguk is fegyvert ragadtak.

Már hallott valaha ember ilyen képtelenséget! Hogy a színész, aki hőst játszik, valósággal beálljon verekedő hősnek? Akinek a színpadi kardja se éllel, se hegygel nem bír, akinek a színházi puskája csak pukkan, de nem sebesít, aki maga csak tréfából hal meg –, kirohanjon a harcmezőre valóságos karddal, puskával hadakozni! Ilyesmi semmi nemzet krónikában nincs feljegyezve. A magyar színészek megtették ezt. Az ifjabb Lendvay Marci vitézül harcolt Klapka seregében mint kapitány, Egressy Béni, a zeneszerző tüzer-tiszt volt, Egressy Ákos (Gábor fia) hadnagy, Feleki Miklós százados, Kőrösi Sándor hadbíró, Benkő tüzer, Gózon Antal tábori biztos, Komáromi hadnagy. És ezek mind szépen visszatértek a színpadra, mintha semmi sem történt volna, lemosták a puskaporfüstöt a képükről, más szemöldököt pingáltak a homlokukra, más szakállt ragasztottak az állukra, s a magas kormány azt sem kérdezte tőlük, hogy „Hol voltál, mikor az ég zörgött?”

Hány jeles hazafi kiegyezett volna Bachhal és Haynauval, húsz percent levonásra, ha lehetett volna!

Örülünk, hogy élünk!

Hanem egy színésznek mégsem lehetett csak úgy simán kitörülközni. Ez volt Egressy Gábor: a Coriolán, a Bánk bán, III. Richárd, a Gritti személyesítője.

Ezt is rávitte a hazaszeretet bűne, hogy otthagyja a színpadot, s elmenjen igazi háborúban szerepelni.

Ott is a hős szerepét töltötte be. Kormánybiztos volt, szabadcsapat vezére; lelkesítő szónoka a harci lángra fogékony népgyülekezetnek.

– Nézze csak, komám, mondá a szegedi polgár, mikor a hős szónok lelkesítő beszéde vége felé hangját erőteljesen kifejtette: – várjon csak: most mingyárt meg fog halni! Ismerem már a szokását. Mikor így felcsapja a mondókáját, akkor nemsokára meg szokott halni. – Ez a mondás örök időkre fennmaradt minden későbbi szónokok számára: „Most mingyárt meg fog halni!”

A fegyverletétel után Egressy Gábor is kimenekült a magyar hadsereg maradványával Törökországba. Az ottani élményeit leírta, ki is adta egy kötetben. Hanem aztán őt is megszállta a honvágy: hazatérési engedélyért folyamodott. Kérvényét a bánati osztrák hadtest főparancsnokához, Hauslab tábornokhoz kellett intéznie. Annak a beleegyezése elég volt, hogy Törökországba kimenekült magyar harcosoknak a hazatérés megengedtesse. Csakhogy idebenn az a kitüntetés várt rájuk, hogy az osztrák hadseregbe közkatonáknak besoroztattak. Így lett Podmaniczky Frigyes báróból és Nedeczky Istvánból is közzítész. (A magyar hadseregben századosok voltak.)

Ettől a sorstól Egressyt meg kellett menteni.

A derék Szentpéteri (Petur bán és kedélyes táblabírák személyesítője) sógora volt Egressynek: ő ment fel Budára személyesen előterjeszteni a kormányzónak Egressy ügyét. Az öreg úr nem volt nagyon ott-honos a német nyelvben, mégis csak előadta valahogy a kérelmét, támogatva azt azzal a tényállással, miszerint Egressy Gábor fia, Ákos, már úgysí szolgál, mint besorozott honvédtiszt az osztrák hadseregben, s az mégsem illenék, hogy a fiú mint káplár abriktolja az apját, mint közkatonát. A teljhatalmú úr kegyesen válaszolt rá: „Jól van, meglesz; hazajöhet, nem bántják: csak arra az egyre intem önt, hogy Hauslab tábornokot ne nevezgesse folyvást Haasenfuszknak.” (Szentpéteri azt hitte, hogy ha már minden magyar szót németre kell fordítani, hát legyen a „láb”-ból is „fusz”).

Egressy Gábor arcképe a szerepeivel. A litográfia néhány évvel azután készült, hogy Egressy az 1848/49-es forradalomban és szabadságharcban való részvéte miatti száműzetés, majd hazatérte után a mellőzöttség éveit követően 1855-től színészként újra a Nemzeti színpadjára léphetett.

No, hát hazajöhetett Egressy Gábor bántatlanul.

Csak hogy itthon nem volt számára hely. A Nemzeti Színház költségvetése már be volt fejezve, felsőbb helyen jóváhagyva, abba egy szeget nem lehetett többé beverni. És így az első drámai hősszínésznek le kellett maradni a színpadról.

Ekkor aztán én elővettem egy ív papírost: magam megkezdtem az aláírást 25 forinttal, sorbajártam vele az ismerőscimet, felhívtam az egész országban létező művészetkedvelő honleányokat és honfiakat az adakozásra, s rövid időn belül összegyűlt annyi pénz, amennyi a magyar dráma legkiválóbb alakjának visszatérését az egyetlen Nemzeti Színház deszkáira lehetővé tette.

Mulatságos állapotok voltak ezek nagyon!

*Részlet Jókai Mór 1900-ban megjelent
A hajdani Nemzeti Színházról című írásából*

1848. március 15.

„Ez nap délutánján a nép kívánta a színházi aligazgató Bajza Józseftől: hogy a színházban e nap ünnepélyére teljes kivilágítás mellett *Bánk Bán* adassék elő. Bajza mondá, hogy szívesen teszi. A színház oltár volt, ma a közönség színe volt jelen ünnepi arcokkal, ünnepi ruháiban, a nemzeti kokárda volt minden férfi, minden nő kebelére föltűzve, közepén a háromszínű zászló.

Ez alatt a nép a megszabadított Stancsics kocsiját önkezeivel vonva át Budáról a színház teréig, bevonult a színházba, melly mindenki számára ingyen megnyitott.

A páholybirtokosok is megnyiták páholyaikat a nép számára, ki még e közforradalom percében is oly tiszteltben tartá a gyöngédebb érzelmeket, hogy egy páholyt sem foglalt el, mellyben hölgyek ültek.

A zenekar felváltva a Rákóczy-indulót, Marseillaiset, és Hunyadi László szebb helyeit hangoztatá.

Később Egressy Gábor szavalá el Petőfinek fent kitett költeményét a nép ezreinek harsogó esküvése mellett. Ugyanazt rögtön Szerdahelyi által zenére téve, a színházi polgártársak kara éneklé el; a közönség ismételteté a szavalmányt és dalt.

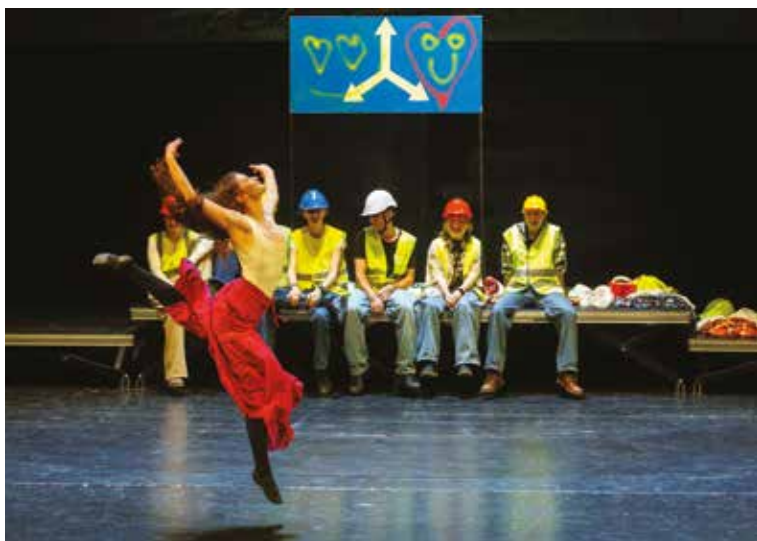
A közönség nagy része óhajta Stancsicsot, a színpadon megjelenve látni, azonban értesülvén a tisztelt polgártárs gyengélkedő állapotáról, kíváratával felhagyott s a legnagyobb csend és béke között eltávozék.”

Így idézte fel az Életképekben március 15. eseményeit Jókai Mór, aki 1848 nyarán elvette feleségül a Bánk bánban ezen a nevezetes estén (is) Gertrudist alakító Laborfalvi Rózát.

Ádámok és Évák

Tizenegy budapesti, környékbeli és egy erdélyi középiskola 238 diákja hónapokon át készült arra, hogy a Magyar kultúra napjához kapcsolódóan a Nemzeti Színház nagyszínpadán adhassák elő a *Csongor és Tünde* egy-egy jelenetét. A Nemzeti Színház ifjúsági programjai között kiemelt helyet foglal el az „Ádámok és Évák ünnepe” diákszínházi fesztivál.

Az egymást követő rövid előadások végén négytagú, szakemberekből álló zsűri értékelt a játszó csoportokat. A zsűri tagjai voltak: Körömi Gábor (a Magyar Drámapedagógiai Társaság elnöke, a Weöres Sándor Országos Gyermekszínházi Találkozó és Fesztivál főszervezője), Pálfi Ágnes (költő, írodalmár, a Nemzeti Színház Szcenárium című folyóiratának szerkesztője), Seregi Zoltán (Jászai Mari-díjas színész, rendező, a Békéscsabai Jókai Színház igazgatója), Szász Zsolt (báb-művész, a Szcenárium főszervezője).

A RÉSZT VEVŐ ISKOLÁK

Óbudai Waldorf Gimnázium | Pro-hászka Ottokár Katolikus Gimnázium (Budakeszi) | Fasori Evangélikus Gimnázium (Budapest) | Bocskai István Református Oktatási Központ (Halásztelek) | Nemes Nagy Ágnes Művészeti Szakgimnázium (Budapest) | Deák téri Evangélikus Gimnázium (Budapest) | Tamási Áron Gimnázium (Székelyudvarhely) | Erzsébetvárosi Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Művészeti Szakgimnázium (Budapest) | Dózsa György Gimnázium és Táncművészeti Szakgimnázium (Budapest) | Szentendrei Református Gimnázium | Forrai Metodista Gimnázium és Művészeti Technikum (Budapest) | Patrona Hungariae Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola (Budapest)

| fotó: Eöri Szabó Zsolt

INTACT-ON A REVIZOR PEBIZOP

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata által első alkalommal szervezi meg az INTACT Színházi Fesztivált, amelyre meghívást kapott a beregszászi és a Nemzeti Színház közös előadása, a *Revizor Pebizop*. A marosvásárhelyi társulat 80 éves fennállása alkalmából alapított fesztivál célja, hogy a Kárpát-medence meghatározó műhelyei között elősegítse a párbeszédet és az együttműködést. A márciusi seregszemlén a szatmárnémeti, a sepsiszentgyörgyi, a marosvásárhelyi és a zentai előadások is láthatók.

FILM HOBÓRÓL

Úton lenni boldogság címmel mutatták be az idei Filmszemlén a Földes László Hobo életéről szóló dokumentumfilmet. Az alkotás nem csupán Hobo zenei pályának évtizedeit, személyes kapcsolatait, a turnék világát mutatja be, de bepillantást nyújt a Nemzeti Színház társulatát erősítő művész színházi munkáiba is. A Szederkényi Olga által rendezett, rendhagyó road movie és a forgatásról szóló werkfilm megtekinthető a mediaklikk.hu oldalon.

TÖRÖK ELISMERÉS

Vidnyánszky Attila vehette át az International Theater Award of the Year elismerést az International 11. Anatolian Theater Awards idei ünnepségén, február 9-én Istambulban. A díjjal olyan alkotók munkáját ismeri el, akik művészi teljesítményükkel nemzetközi szinten is hozzájárulnak a színházművészet gazdagításához, különös tekintettel a török színházi kapcsolatokra. Az elmúlt években a Nemzeti Színház a Körhinta és a Bánk bán előadásokkal szerepelt Antalyában, illetve Isztambulban. A Nemzeti nemzetközi fesztiváljára, a MITEM-re pedig számos török társulat kapott meghívást 2013 óta.

MEGHALT KELETI ÉVA

Február 6-án elhunyt Keleti Éva Kosuth-, Balázs Béla- és Prima Primissima díjas fotográfus. 1931-ben született Budapesten. A Magyar Fotónál, majd a Magyar Távirati Irodánál dolgozott, később képszerkesztőként és fotóriporterként is meghatározó szerepet töltött be a magyar sajtóban. Nevéhez fűződik a magyar színházi fotózás megújítása: munkái túlmutattak a dokumentáción, képei önálló műalkotásként váltak a magyar fotótörténet részévé. Évtizedeken át fényképezte a Nemzeti Színház előadásait is. Egyik ikonikus fotója Timár Józsefet *Az ügynök halála* főszerepében ábrázolja – ez alapján készült Párkányi Raab Péter szobra, amely a Nemzeti előtti parkban látható. Töröcsik Mariról készült képeiből külön könyvet is készített 2009-ben.

ELHUNYT VOITH ÁGI

Január 28-án elhunyt Voith Ági Jászai Mari-díjas színésznő, rendező, érdemes és kiváló művész, a József Attila Színház örökös tagja. 1944. március 17-én született Budapesten, 1966-ban végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán. 1966 és 1984 között a József Attila Színház meghatározó tagja volt, ezt követően a Thália és az Arizona Színházban játszott, majd szabadfoglalkozású művészként dolgozott. 2019 és 2021 között a kaposvári Csiky Gergely Színház társulatát erősítette. A Nemzeti Színházban 2014-ben a *Bodrogi-Voith – Voith-Bodrogi* zenés estben, illetve a 2016-ban bemutatott *Tóth Ilonka* című előadásban lépett színpadra.

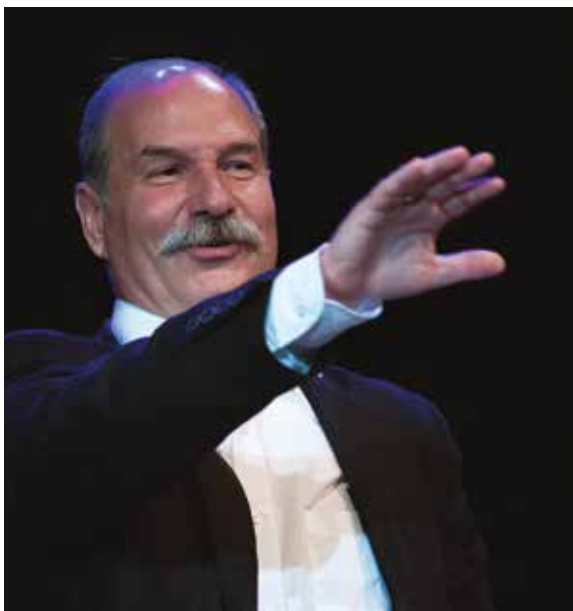

MÁRC. 4. | ÁRNYÉKSORS

KLEBELSBERG KUNO TÁRSA » A két világháború közötti neves kultuszminiszter feleségéről, Botka Saroltáról szól Hedry Mária darabja. Egy árnyékban töltött élet drámája.

mikor? hol?

március 4. – 19 óra • Kaszás Attila Terem

MÁRC. 6. | BEREZ ANDRÁS ESTJE

ANGYALFÜTTY » A népmesét, a mesemondást, a magyar nyelvet ünnepli ez az est, ezrek-százezrek munkáját emeli régóta érdemelt magasságba, a színpadra. Teológiaiag kikezdzhető mesék ezek, de párjuk mindig függőleges, s mikor botlik is, ég felé törekszik.

mikor? hol?

március 5. 19 óra • Nagyszínpad

MÁRC. 5., 7., 25., 28. | HOBO

MEDVEVÁRA

IDŐUTAZÁS » Hobo időutazásra hívja nézőit egy évszázaddal ezelőtti lovagvárba, hogy lássuk: mi volt akkor, mi van ma. Keserű vigaszra lelünk. . .

mikor? hol?

március 5. – 19 óra | március 28. – 19 óra 30

Kaszás Attila Terem

TÚLÉLŐ TRALLALLA

„HOBOLÓGIAI SZEMINÁRIUM” » Földes László Hobo az új estjén a maga sajátos nézőpontjából meséli el az elmúlt harmincöt év történetét.

mikor? hol?

március 7., 25. – 19 óra • Kaszás Attila Terem

MÁRC. 23. | FEDÁK SÁRI

SZÜCS NELLI ESTJE » Fedák Sári volt „A” primadonna. Sztár Pest-től New Yorkig. Megjárta a siker csúcsait és a történelem poklát. Méltán ünnepelték, és méltatlanul félreállították.

mikor? hol?

március 23. – 19 óra • Bajor Gizi Szalon

MÁRC. 25. | BACH ÉS A NÉPZENE

BACH MINDENKINEK FESZTIVÁL » Az est során Johann Sebastian Bach zenéje és a magyar néphagyomány dallamai lépnek párbeszédbe. A barokk precizitásának és a népzene szabadságának találkozásába Dudás Klára Junior Prima díjas citeraművész avatja be az érdeklődőket. Közreműködik: Sturcz Noémi (ének), Csörsz Rumen István (lantművész), Szlama László (koboz).

mikor? hol?

március 25. – 19 óra • Gobbi Hilda Színpad

A program ingyenes – regisztráció: bachmindenkinel.hu

MÁRC. 25., 27. | A FALU ÁRVÁI

„KÖTELEZŐ” RÖVIDEN » Petőfi Sándor *János vitézét*, ezt a nem mindennapi történetet két odaadó szülő a mesehősök bőrébe bújva mondja el a gyermekeiknek elalvás előtt.

mikor? hol?

március 25., 27. – 10 óra • Bajor Gizi Szalon

MÁRC. 30. | SZFE-ELŐADÁS

REPÜLNI HÍV A MAGAS ÉG

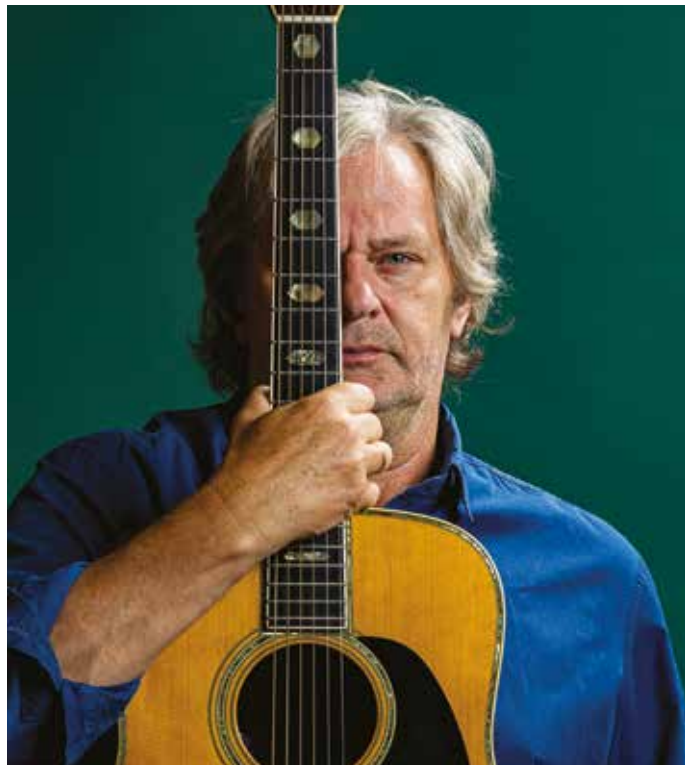
Stílus- és helyzetgyakorlatok, paródiák – a másodévesek előadása a Deszka fesztiváltól Görgényüvegcsűrűig sokfelé látható volt már.

mikor? hol?

március 30. – 19 óra • Kaszás Attila Terem

az előadás ingyenes, jegyek a szervezési osztályon és a jegypénztárban igényelhetők

MÁRC. 30. | RÁTÓTI ZOLTÁN LEMEZBEMUTATÓ

MILYEN IGAZI! » Rátóti Zoltán új lemezének bemutató koncertjén fellép a szövegíró Müllet Péter Sziámi is. Milyen igaz! – amint a felhők játéka megmozgatja fantáziánkat, az előadó reméli, ugyanúgy megragadja majd a hallgatók képzeletét egy-egy dal...

mikor? hol?

március 30. – 19 óra • Gobbi Hilda Színpad

KÖZÖNSÉGTALÁLKOZÓ

találkozás, beszélgetés a művészekkel, alkotókkal

Ázott hajában hét halott bogár ragyog

március 13. – az előadás után

A mi kis városunk

március 28. – az előadás után

Helyszín: a Nemzeti Színház első emeleti előcsarnoka

MÁRC. 26. | RÁKÓCZI 350

FEOLVASÓ EST » A 350 éve született, a mai Kárpátaljához ezer szállal kötődő II. Rákóczi Ferencről a műveiből készült irodalmi esttel emlékezik meg a beregszászi színház társulata.

mikor? hol?

március 26. – 19 óra • Kaszás Attila Terem

MÁRC. 29. | SZARVAS JÓZSEF ÉS BARÁTAI

TÜNDÉRKERT GÁLA » Szarvas József kezdeményezésére elindult Tündérbkert mozgalom résztvevőinek, támogatóinak napja a Nemzeti Színházban. Részletek: nemzetiszin-haz.hu

mikor? hol?

március 29. – 18 óra • Nagyszínpad

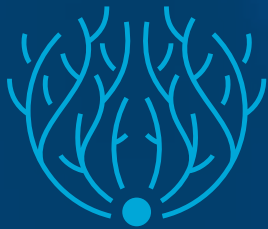
A vidéki amatőr színjátszás örömnépe a Pajtaszínházi Szemle, amelynek január 24-én és 25-án tizenegyedik alkalommal adott otthont a Nemzeti Színház.

A Nemzeti Művelődési Intézet és a Magyar Teátrumi Társaság 2015-ben indította útjára a programját. A cél az volt, hogy településeken, ahol korábban működött színjátszókör, újraéledhessen ez a hagyomány. Az idei szemlére az ország mind a 19 vármegyéjéből érkeztek társulatok, mintegy 300 fellépővel. A részt vevő települések 60 százalékának lélekszáma ezer fő körüli.

A részt vevő települések: Felsőszentiván (Bács-Kiskun), Nagyrábé (Hajdú-Bihar), Klárafalva (Csongrád-Csanád), Bakonybél (Veszprém), Csemő (Pest), Bócs (Borsod-Abaúj-Zemplén), Nyíribrony (Szabolcs-Szatmár-Bereg), Nemti (Nógrád), Szedres (Tolna), Resznek (Zala), Mezőkovácsháza (Békés), Perkáta (Fejér), Novaj (Heves), Somogyárd (Somogy), Nemescső (Vas), Abaliget (Baranya), Babót (Győr-Moson-Sopron), Tiszagyenda (Jász-Nagykun-Szolnok), Almásfüzitő (Komárom-Esztergom)

| fotó: Eöri Szabó Zsolt

XI. PAJTASZÍNHÁZI SZEMLE

MITEM13-BÉRLET

13. MADÁCH NEMZETKÖZI SZÍNHÁZI TALÁLKOZÓ
NEMZETI SZÍNHÁZ, BUDAPEST • 2026. ÁPRILIS 10 – MÁJUS 11.

Vásárolja meg most 2026-os **MITEM** bérletét!

A MITEM bérletek minden esetben csak külön előadásra válthatók be. Részletek: mitem.hu

3 előadásra szóló PRÉMIUM bérlet

13 900 Ft

4 előadásra szóló PRÉMIUM bérlet

16 900 Ft

Bármelyik előadásra felhasználható.

3 előadásra szóló NORMÁL bérlet

11 900 Ft

4 előadásra szóló NORMÁL bérlet

14 900 Ft

Kiemelt előadások kivételével felhasználható valamennyi előadásra.

Stúdióbérlet

12 900 Ft

Csak stúdiósínpadi előadásokra érvényes.

A NEMZET SZÍNHÁZA

VÁLTSON BÉRLETET A 2025/2026-OS ÉVADRA IS!

Válasszon szabadbérleteink közül! Ön választhatja ki az előadást, a helyszínt, a helyet és az időpontot is! Szabadbérleteinkben nagyszínpadi és stúdiósínpados előadásokat tetszése szerint választhat.

SZABADBÉRLETEK

A bérletek a Nemzeti Színház saját előadásaira használhatók fel, a szabad helyek függvényében két kategóriában.

FEDÁK SÁRI bérlet

(3 szabadjegyet tartalmaz, amely beváltható 3 különböző előadásra)

I. kategória (zsöllye és balkon 1. sor):	9900 Ft
II. kategória (balkon 2. sortól és karzat):	7900 Ft

TÖRŐCSIK MARI páros bérlet (2 fő részére)

(6 szabadjegyet tartalmaz, amely beváltható 3 különböző előadásra)

I. kategória (zsöllye és balkon 1. sor):	18 900 Ft
II. kategória (balkon 2. sortól és karzat):	14 900 Ft

DIÁK- ÉS PEDAGÓGUSBÉRLETEK

A bérletek a Nemzeti Színház saját előadásaira használhatók fel, a szabad helyek függvényében a II. kategóriában (balkon 2. sortól és karzat). A diák- és pedagógusbérleteket kizárólag személyesen lehet megvásárolni, a kedvezményre jogosító igazolványok felmutatásával:

LATINOVITS ZOLTÁN diákbérlet

(3 szabadjegyet tartalmaz, amely beváltható 3 különböző előadásra)

II. kategória (balkon 2. sortól és karzat):	6000 Ft
---	---------

MADÁCH IMRE pedagógus bérlet

(3 szabadjegyet tartalmaz, amely beváltható 3 különböző előadásra)

II. kategória (balkon 2. sortól és karzat):	7000 Ft
---	---------

VÁLASZTHATÓ ELŐADÁSOK LISTÁJA

NAGYSZÍNPAD | Voltaire: **CANDIDE** • Vörösmarty Mihály – Szarka Tamás: **CSONGOR ÉS TÜNDE** (zenés változat) • Karl Marx műve alapján: **MARXTÖKÉJE** • Eugène Labiche – Marc-Michel: **OLASZ SZALMAKALAP** • Oscar Wilde: **SALOME** | Szarka Tamás: **ESTHAJNAL** • Vecsei H. Miklós és a QJÚB: **ÁZOTT HAJÁBAN HÉT HALOTT BOGÁR RAGYOG** • Mihail Bulgakov: **A MESTER ÉS MARGARITA** • **CSÍKSOMLYÓI PASSIÓ** • Molière: **DON JUAN** • Vörösmarty Mihály: **CSONGOR ÉS TÜNDE** (prózai változat) • Katona József: **BÁNK BÁN** • Gárdonyi Géza – Zalán Tibor: **EGRI CSILLAGOK** • Petőfi Sándor: **JÁNOS VITÉZ** • Kirill Fokin: **KING LEAR SHOW** • Sarkadi – Fábri – Nádasy – Zs. Vincze: **KÖRHINTA** • **TIZENHÁROM ALMAFA** • William Shakespeare: **RÓMEÓ ÉS JÚLIA**

STÚDIÓSÍNPADOK | Nichola McAluiffe: **A SZÍVEM KIRÁLYNŐJE** • Thorton Wilder: **A MI KIS VÁROSUNK** • A Magyar Népmese Háza: **TIZENKÉT VARJÚ, HALÁSZ JÓZSI** • Székely János: **CALIGULA HELYTARTÓJA** • Bertolt Brecht: **A KAUKÁZUSI KRÉTAKÖR** • Molnár Ferenc: **EGY, KETTŐ, HÁROM** – **AZ IBOLYA** • Szergej Medvegyev: **FODRÁSZNŐ** • Sík Sándor: **ISTVÁN KIRÁLY** • Tamási Áron: **TÜNDÖKLŐ JEROMOS** • Örkény István: **MACSKAJÁTÉK** • Szilágyi Andor: **LEÁNDER ÉS LENSZIROM** • Molnár Ferenc: **LILIOM** • Bertolt Brecht: **KURÁZSI MAMA ÉS GYERMEKEI** • Örkény István: **TÓTÉK** • Földes László Hobo: **TÜLÉLŐ TRALLALLA** • Földes László Hobo: **MEDVEVÁRA** • Nyikolaj Erdman: **AZ ÖNGYILKOS** • Gogol nyomán: **REVIZOR** • Hubay Miklós: **ŐK TUDJÁK, MI A SZERELEM** • Lukácsy György: **HAZATÉRÉS** • Földes László Hobo: **AZ UTCAZENÉSZ** • Petőfi Sándor: **A HELYSÉG KALAPÁCSA** • Anton Csehov: **EGYFELVONÁSOS KOMÉDIÁK** • Georg Büchner: **WOYZECK** • Földes László Hobo: **TUDOD, HOGY NINCS BOCSÁNAT** • Földes László Hobo: **HALJ MEG ÉS NAGY LESZEL** • Berecz András önálló estjei: **ISTEN BOLONDJA**, **TEREMTÉS, SÍP ÉS LANT**, **A NAGY VEREKEDÉS**, **MESE A MESÉRŐL**, **KÖKERTBEN LILIOM** • Szűcs Nelli önálló estje: **FEDÁK SÁRI** • **RZ65** (Rátóti Zoltán szólókoncertje az elmúlt tizenöt év dalaiból)

» Minden bérletünk úgynevezett szabadbérlet, amelyek közvetlen belépésre nem jogosítanak, a bérleteket minden esetben jegyre kell váltani. A bérletek a Nemzeti Színház saját előadásaira használhatók fel, a bérletre vonatkozó jegyár kategóriáktól függően, a szabad helyek függvényében.

» Bérletet nem váltunk vissza, a bérletre kiváltott jegyet csak az előadás elmaradása esetén váltjuk vissza. Bérleteink a 2025/26-os évadban, az évad utolsó előadásáig használhatók fel, készpénzre nem válthatók. A bérlet névre szól, de szabadon ajándékozható és átruházható.

» A bérletek jegyre váltásának módja:

Online: kattintson a QR-kódra; vagy személyesen a Nemzeti Színház pénztárában. (cím, nyitvatartás az 5. oldalon)

Nagyszínpad	1 V	17:00	A Noszty fiú esete Tóth Marival Mikszáth Kálmán – Gyarmati Kata a szombathelyi Weöres Sándor Színház vendégjátéka
Kaszás Attila Terem	4 Sze	19:00	Árnyéksors Hedry Mária a Klebelsberg Kastély Kamaraszínház vendégjátéka
Nagyszínpad	5 Cs	19:00	Angyalfütyty Berecz András ének és mesemondó estje
Kaszás Attila Terem	5 Cs	19:00	Medvevára Földes László Hobo
Gobbi Hilda Színpad	6 P	19:00	A mi kis városunk Thornton Wilder PREMIER
Gobbi Hilda Színpad	7 Szo	19:00	A mi kis városunk Thornton Wilder
Kaszás Attila Terem	7 Szo	19:00	Túlélő trallala (Hobológiai szeminárium) Földes László Hobo
Nagyszínpad	8 V	17:00	János vitéz Petőfi Sándor
Nagyszínpad	9 H	11:00	János vitéz Petőfi Sándor
Gobbi Hilda Színpad	9 H	18:00	A kaukázusi krétakör Bertolt Brecht
Kaszás Attila Terem	9 H	19:00	Revizor Pebizop Gogol nyomán
Nagyszínpad	10 K	11:00	János vitéz Petőfi Sándor
Gobbi Hilda Színpad	10 K	19:00	Tündöklő Jeromos Tamási Áron
Kaszás Attila Terem	10 K	19:00	Yerma Federico García Lorca a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház vendégjátéka
Gobbi Hilda Színpad	11 Sze	19:00	A helység kalapácsa Petőfi Sándor
Nagyszínpad	12 Cs	19:00	Látni a láthatatlant Kazantzakis – Pozsgai a Békéscsabai Jókai Színház vendégjátéka
Gobbi Hilda Színpad	12 Cs	15:00	A helység kalapácsa Petőfi Sándor
Kaszás Attila Terem	12 Cs	19:00	Hazatérés Lukácsy György
Nagyszínpad	13 P	19:00	Ázott hajában hét halott bogár ragyog Vecsei H. Miklós és a QJÚB
Kaszás Attila Terem	13 P	19:00	Revizor Pebizop Gogol nyomán
Nagyszínpad	14 Szo	19:00	A Duna balladái Jelen/lét Fesztivál • Duna Művészegyüttes
Gobbi Hilda Színpad	14 Szo	15:00	Vangelio tavernája Jelen/lét Fesztivál • Amfitheatro
Gobbi Hilda Színpad	14 Szo	18:00	Képtelen tükörkép Jelen/lét Fesztivál • Romano Theatro
Kaszás Attila Terem	14 Szo	19:30	Nemzetközi végállomás Jelen/lét Fesztivál • Örmény Nemzetiségi Színház
Bajor Gizi Szalon	14 Szo	18:00	Krkeljics Mirkó Mitár mesekönyvbemutatója Jelen/lét Fesztivál
Gobbi Hilda Színpad	16 H	18:00	Modern sellő Jelen/lét Fesztivál • Deutsche Bühne Ungarn
Kaszás Attila Terem	16 H	11:00	Fráter Erzsébet védőbeszéde Jelen/lét Feszt. • Ani-Budavári Örmény Színház
Kaszás Attila Terem	16 H	18:00	Déva vára Jelen/lét Fesztivál • Cinka Panna Cigány Színház
Nagyszínpad	17 K	19:00	Romance / Székely fonó Kodály Zoltán a Győri Nemzeti Színház vendégjátéka
Gobbi Hilda Színpad	17 K	19:30	Vasárnap kora reggel Jelen/lét Fesztivál • Mo-i Ukrán Nemzetiségi Színház
Kaszás Attila Terem	17 K	18:00	Anyá Varsányi Anna Jelen/lét Fesztivál • Karaván Színház
Bajor Gizi Szalon	17 K	18:00	Én, Károli Gáspár Jelen/lét Fesztivál • Magyarországi Szerb Színház

2026. MÁRCIUS

Nagyszínpad	18 Sze 18:00	Csongor és Tünde Vörösmarty Mihály – Szarka Tamás
Gobbi Hilda Színpad	18 Sze 19:30	Olej Tamás három lánya Pozsgai Zsolt Jelen/lét Fesztivál • Cervinus Teátrum
Bajor Gizi Szalon	18 Sze 11:00	Királyságomat a könyvért Jelen/lét Fesztivál • Cervinus Teátrum
Nagyszínpad	19 Cs 11:00	Csongor és Tünde Vörösmarty Mihály – Szarka Tamás
Gobbi Hilda Színpad	19 Cs 19:30	A szaszuni járat Jelen/lét Fesztivál • Urartu Örmény Színház
Kaszás Attila Terem	19 Cs 11:00	Frankenstein... Jelen/lét Fesztivál • Deutsche Bühne Ungarn
Kaszás Attila Terem	19 Cs 19:00	Komámasszony, hol a stukker? Görgey Gábor Jelen/lét Fesztivál • Pécsi Horvát Színház, Magyarországi Szerb Színház
Bajor Gizi Szalon	19 Cs 19:00	A feledés ellen Jelen/lét Fesztivál • Deutsche Bühne Ungarn
Gobbi Hilda Színpad	20 P 19:30	Tyúklétra Jelen/lét Fesztivál • Szabadkai Népszínház
Kaszás Attila Terem	20 P 19:00	Unikornis Pesitz - Topolcsányi Jelen/lét Fesztivál • Mo-i Szerb Színház
Bajor Gizi Szalon	20 P 11:00	Aranymetszés Jelen/lét Fesztivál • Karaván Színház
Gobbi Hilda Színpad	21 Szo 19:00	Tóték Örkény István Jelen/lét Fesztivál • Pécsi Horvát Színház
Kaszás Attila Terem	21 Szo 18:00	Operett mahala Jelen/lét Fesztivál • Malko Teatro
Bajor Gizi Szalon	21 Szo 16:00	Kerek élet kicsiny fája Jelen/lét Fesztivál • Örmény Nemzetiségi Színház
Gobbi Hilda Színpad	22 V 15:00	Anthropos Jelen/lét Fesztivál • Amfitheatro
Gobbi Hilda Színpad	22 V 18:00	Színház sárból Jelen/lét Fesztivál • dokumentumfilm a vajdasági Tanyaszínházról
Kaszás Attila Terem	22 V 15:00	Nem félünk a kígyótól Zuzana Križková Jelen/lét • Vertigo Szlovák Színház
Kaszás Attila Terem	23 H 19:00	Ők tudják, mi a szerelem Hubay Miklós
Bajor Gizi Szalon	23 H 19:00	Fedák Sári Szűcs Nelli önálló estje
Kaszás Attila Terem	24 K 19:00	Ők tudják, mi a szerelem Hubay Miklós
Gobbi Hilda Színpad	25 Sze 19:00	Bach és a népzene Bach Mindenkinek Fesztivál
Kaszás Attila Terem	25 Sze 19:00	Túlélő trallala (Hobológiai szeminárium) Földes László Hobo
Bajor Gizi Szalon	25 Sze 10:00	A falu árvái Petőfi Sándor nyomán
Gobbi Hilda Színpad	26 Cs 19:00	Macskajáték Örkény István
Nagyszínpad	27 P 19:00	Marxtőkéje Karl Marx műve alapján PREMIER
Bajor Gizi Szalon	27 p 10:00	A falu árvái Petőfi Sándor nyomán
Nagyszínpad	28 Szo 19:00	Marxtőkéje Karl Marx műve alapján
Gobbi Hilda Színpad	28 Szo 15:00	A mi kis városunk Thornton Wilder
Kaszás Attila Terem	28 Szo 19:30	Medvevára Földes László Hobo
Gobbi Hilda Színpad	30 H 19:00	Milyen igaz! Rátóti Zoltán lemezbemutató koncertje
Kaszás Attila Terem	30 H 19:00	Repülni hív a magas ég A Színház- és Filmművészeti Egyetem előadása
Nagyszínpad	31 K 19:00	Csíkсомlyói passió 18. századi iskoladramák és Szőcs Géza műve alapján
Kaszás Attila Terem	31 K 19:00	Az öngyilkos Nyikolaj Erdman

Szcenárium

a Nemzeti Színház művészeti folyóirata • 2026. január–február, XIV. évf., 1. szám

FÓKUSZBAN: A KISEBBSÉGI KULTÚRA ESÉLYEI A GLOBALIZÁLÓDÓ VILÁGBAN

„A szerbiai Újvidéken 2017-ben alakult Synergy World Theatre Festival azt az esélyt váltotta valóra, hogy az etnikai és nyelvi kisebbségek nívós színházkultúrájuk révén mint egyenrangú felek folytathatnak párbeszédet a többségi társadalommal, egymást kölcsönösen gazdagítva” – mondta a fesztivál egyik létrehozója, Verebes Ernő. Azon a 2025-ös MITEM keretében tartott tanácskozáson fogalmazott így, amelyen Vidnyánszky Attila, a Nemzeti Színház vezérigazgatója egy világszervezet megalapítását kezdeményezte. Ennek célja a kisebbségi színházi intézmények és alkotók összefogása, művészi tevékenységük támogatása és folyamatos nemzetközi jelenlétük elősegítése. A kezdeményezésről számolunk be lapszámunk első rovatában, majd visszatekintünk azokra az eseményekre is, melyek a korábbi MITEM-eken és a 2023-as Színházi Olimpián már e célkitűzés jegyében zajlottak.

„A kultúra nemcsak mellérendelő, egymásra viszonylag kevésbé ható multikulturális közegként létezik, nemcsak egyfajta lokális kultúrák fölötti képződményként. [A kérdés ma az,] hogy a színház mint ősi, szakrális, rituális formákkal rendelkező közösségi művészet a 21. század következő évtizedeiben hogyan lehet alkalmas a lokális értékeiktől megfosztott közösségek, gyökértelenné váló embercsoportok kulturális identitásának újfogalmazására.” (Ungvári Judit)

„Egy megújulási folyamatnak általában szükségszerű része a saját hagyományok kutatása, megismerése és akár újraértelmezése. Am a színházantropológia rendkívüli lehetősége, hozadéka az idegen kulturális minták vizsgálata komparatív, immerzív vagy empirikus megközelítéssel. A színházantropológia rendszerező kutatásai során a hagyományok egyidejű vizsgálata, szembevetése arra szolgál, hogy egy archaikus művészi forma egy másik, hasonlóan ősi forma tükrében ismerjen rá önmagára, ezáltal mélyítve el a maga önazonosságát.” (Pintér-Németh Géza)

„Robert Wilson szenvedélyes gyűjtője volt az ókori civilizációk tárgyi emlékeinek; szerette a klasszikus zenét, és örömmel dolgozott magasan képzett színészekkel, akiknek a mesterségbeli tudását saját esztétikájának szolgálatába állította. Meggyőződése szerint a színház segíthet felszámolni a társadalmi korlá-

TARTALOM | Globalizációs törekvések és a lokalitás értékszemlélete a színházkultúrában – **Ungvári Judit** • A 2023-ban Magyarországon rendezett XVII. ISTA tapasztalatai – **Pintér-Németh Géza**
MITEM 2026: Hogyan újult meg a Kazányi Állami Tatár Színház? – **Ilfir Jakupov** • Tanulmány a szatmárnémetiből érkező UNITER-díjas III. Richárdról • „Mindig ugyanaz a kéz” – Robert Wilsonra emlékezünk – **Maria Shevtsova** • Valère Novarina esztétikai krédója – **Marie-Hélène Boblet** • Jókai drámáinak bécsi és budapesti német nyelvű recepciójáról – Ujvári Hedvig • **Dani Tamás**: „Mindig a háttérben szerettem dolgozni” – életútinterjú

tokat is – e nézete azonban nem annyira politikai, mint inkább etikai és humanitárius indíttatású volt.” (Maria Shevtsova)

„Novarina a költői aktus, a születő alkotás elsődleges, beavató gesztusát részesíti előnyben a mindig másodlagos magyarázattal szemben. A hangzást és a ritmust helyezi előtérbe az irodalom, a diskurzus és a szimbolizmus rovására. A dráma, a párbeszéd és a mese ebben a színházban ugyanolyan elavult fogalmak, mint a cselekmény, a pszichológia és a karakter. Nála egy új genezis bontakozik ki »az anyag alatt« és »a szó előtt«, egy olyan színházé, mely feltalálja saját organikus mivoltát.” (Marie-Hélène Boblet)

Tájékoztatás a Szcenárium lapszámokhoz való hozzájutásról: +36 1 476 68 76 | a Szcenárium a neten: www.nemzetisinhaz.hu/magazin/folyoirat

szcenárium

A Nemzeti Színház művészeti folyóirata

VÁRJA KEDVES NÉZŐINKET A NEMZETI SZÍNHÁZ AJÁNDÉKBOLTJA, A CSORTOS GYULA AJÁNDÉKTÁR!

NYITVATARTÁS

A Csortos Gyula Ajándéktár már fél órával az előadás megkezdése előtt várja az érdeklődőket a Nemzeti Színház főbejárati szintjén.

A Nemzeti Magazin
az interneten:
www.nemzetisinhaz.hu

Földes László Hobo nagyszabású koncertet adott 81. születésnapján a Nemzeti Színházban | fotó: Eöri Szabó Zsolt

PREMIEREK

Thornton Wilder: **A MI KIS VÁROSUNK** | Karl Marx műve alapján: **MARXTÖKÉJE**

MÁRCIUSI ELŐADÁSOK | Mikszáth – Gyarmati: **A NOSZTY FIÚ ESETE TÓTH MARIVAL** | Hedry: **ÁRNYÉKSORS** | Berecz András önálló estje: **ANGYALFÜTTY** | Hobo: **MEDVEVÁRA** | Petőfi: **JÁNOS VITÉZ** | Brecht: **A KAUKÁZUSI KRÉTAKÖR** | Gogol nyomán: **REVIZOR PEBIZOP** | Tamási: **TÜNDÖKLŐ JEROMOS** | Lorca: **YERMA** | Petőfi: **A HELYSÉG KALAPÁCSA** | Hobo: **TÚLÉLŐ TRALLALA** | Kazantzakis – Pozsgai: **LÁTNÍ A LÁTHATATLANT** | Lukácsy: **HAZATÉRÉS** | Vecsei H. és a QJÚB: **ÁZOTT HAJÁBAN HÉT HALOTT BOGÁR RAGYOG** | Kodály: **ROMANCE / SZÉKELY FONÓ** | Vörösmarty – Szarka: **CSONGOR ÉS TÜNDE** | Hubay: **ŐK TUDJÁK, MI A SZERELEM** | Szűcs Nelli önálló estje: **FEDÁK SÁRI** | Petőfi nyomán: **A FALU ÁRVÁI** | SZFE-előadás: **REPÜLNÍ HÍV A MAGAS ÉG** | **CSÍKSOMLYÓI PASSIÓ** | Erdman: **AZ ÖNGYILKOS**